

IFAU – INSTITUTET FÖR
ARBETSMARKNADSPOLITISK
UTVÄRDERING

Arbetsmarknadspolitisk översikt 2009

Kristina Sibbmark

RAPPORT 2010:18

Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU) är ett forskningsinstitut under Arbetsmarknadsdepartementet med säte i Uppsala. IFAU ska främja, stödja och genomföra vetenskapliga utvärderingar. Uppdraget omfattar: effekter av arbetsmarknadspolitik, arbetsmarknadens funktionssätt, arbetsmarknadseffekter av åtgärder inom utbildningsväsendet och arbetsmarknadseffekter av socialförsäkringen. IFAU ska även sprida sina resultat så att de blir tillgängliga för olika intressenter i Sverige och utomlands.

IFAU delar även ut forskningsbidrag till projekt som rör forskning inom dess verksamhetsområden. Forskningsbidragen delas ut en gång per år och sista dag för ansökan är den 1 oktober. Eftersom forskarna vid IFAU till övervägande del är nationalekonomer, ser vi gärna att forskare från andra discipliner ansöker om forskningsbidrag.

IFAU leds av en generaldirektör. Vid institutet finns ett vetenskapligt råd bestående av en ordförande, institutets chef och fem andra ledamöter. Det vetenskapliga rådet har bl.a. som uppgift att lämna förslag till beslut vid beviljandet av forskningsbidrag. Till institutet är även en referensgrupp knuten där arbetsgivar- och arbetstagersidan samt berörda departement och myndigheter finns representerade.

Du kan beställa våra rapporter via telefon eller mejl. Rapporterna kan även laddas ned från vår webbplats i pdf-format. Se nedanstående kontaktinformation.

Postadress: Box 513, 751 20 Uppsala

Besöksadress: Kyrkogårdsgatan 6, Uppsala

Telefon: 018-471 70 70

Fax: 018-471 70 71

ifau@ifau.uu.se

www.ifau.se

IFAU har som policy att en uppsats, innan den publiceras i rapportserien, ska seminariebehandlas vid IFAU och minst ett annat akademiskt forum samt granskas av en extern och en intern disputerad forskare. Uppsatsen behöver dock inte ha genomgått sedvanlig granskning inför publicering i vetenskaplig tidskrift. Syftet med rapportserien är att ge den ekonomiska politiken och den ekonomisk-politiska diskussionen ett kunskapsunderlag.

Arbetsmarknadspolitisk översikt 2009

av

Kristina Sibbmark*

2010-10-11

---

* Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU), Box 513, 751 20 Uppsala. E-post: kristina.sibbmark@ifau.uu.se, telefon 018-471 70 92. Tack till Maria Lycke, Helen Dahlström, Thomas Wengholm och övriga vid Arbetsförmedlingen som faktagranskat innehållet i denna text.

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Arbetsmarknadspolitikens uppgifter och mål.....	3
2.1	Arbetsmarknadspolitikens mål.....	3
2.2	Arbetsförmedlingens organisation och verksamhet.....	4
2.3	Arbetsförmedlingens tjänster.....	6
3	Ekonomisk ersättning vid arbetslöshet.....	10
3.1	Arbetslöshetsförsäkring.....	11
3.2	Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen.....	14
4	Arbetsmarknadspolitiska program och stöd.....	15
4.1	Arbetsmarknadspolitiska program.....	15
4.2	Övriga stöd och insatser.....	27
5	Särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga.....	31
5.1	Särskilda program och stöd.....	31
6	Europeiska socialfonden.....	40
7	Viktiga förändringar under 2009.....	41
7.1	Förändringar i arbetslöshetsförsäkringen.....	41
7.2	Förändringar i de arbetsmarknadspolitiska programmen och stöden.....	41
7.3	Förändringar i särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga.....	42
	Referenser.....	43
	Tabellbilaga.....	47

1 Inledning

Den här rapporten ger en översikt av den svenska arbetsmarknadspolitiken under 2009: dess organisation, verksamhet, mål och medel. Översikten ges ut årsvis vid Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU) sedan 1997.

Rapporten inleds med en beskrivning av arbetsmarknadspolitikens mål och Arbetsförmedlingens organisation och verksamhet (avsnitt 2). Avsnittet redogör också för den service Arbetsförmedlingen kan erbjuda arbets sökande respektive arbetsgivare. Avsnitt 3–5 behandlar arbetslöshetsförsäkringen samt de arbetsmarknadspolitiska programmen och stöden. I avsnitt 3 finns även en kort beskrivning av Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen. Avsnitt 6 beskriver kortfattat projekt som finansieras via Europeiska socialfonden och avslutningsvis sammanfattas de viktiga förändringar som gjorts under året i avsnitt 7.

I rapporten beskrivs de regler och bestämmelser som gäller vid utgången av 2009. Den som vill söka mer information kan studera de lagar och förordningar som refereras. Ytterligare information finns även i Arbetsförmedlingens föreskrifter om hur förordningarna bör tillämpas.

I bilagorna presenteras Arbetsförmedlingens sökandekategorier (på både svenska och engelska), månadsvis statistik över antalet arbetslösa och deltagare i arbetsmarknadspolitiska program under 2009 samt använda medel till arbetsmarknadspolitiska program och stöd under 2009.

2 Arbetsmarknadspolitikens uppgifter och mål

Arbetsförmedlingens uppgifter och mål sätts både för längre perioder och årsvis. I kapitlet presenteras både de grundläggande uppgifter som ska utföras och målen för budgetåret 2009. Därefter presenteras Arbetsförmedlingens organisation och verksamhet.

2.1 Arbetsmarknadspolitikens mål

Det övergripande målet för arbetsmarknadspolitiken är att insatserna ska bidra till en väl fungerande arbetsmarknad. I budgetpropositionen för 2009 skriver regeringen att arbetsmarknadspolitiken ska:

- verka för att förbättra matchningen mellan dem som söker arbete och dem som söker arbetskraft
- stadigvarande öka sysselsättningen på lång sikt
- säkerställa att arbetslöshetsförsäkringen fungerar som en omställningsförsäkring.

Resurserna ska riktas mot matchningen mellan arbetstagare och lediga jobb samt mot dem som står längst från arbetsmarknaden. Den arbetsmarknadspolitiska verksamheten ska utföras effektivt, och berörda myndigheter ska prioritera uppföljning och utvärdering.¹

Den arbetsmarknadspolitiska verksamheten bedrivs i form av platsförmedling, vägledning, arbetsmarknadspolitiska program, arbetsplatsintroduktion, arbetslivsinriktad rehabilitering samt verksamhet för unga med funktionshinder. Verksamheten omfattar även frågor om vissa anställningsfrämjande åtgärder, arbetsstillstånd, arbetslöshetsförsäkringen och byggnadstillstånd m.m.²

2.2 Arbetsförmedlingens organisation och verksamhet³

Arbetsförmedlingen ansvarar för den offentliga arbetsförmedlingen och dess arbetsmarknadspolitiska verksamhet. Myndigheten leds av en styrelse (med fullt ansvar) som utses av regeringen. I styrelsen ingår bl.a. generaldirektören, som är myndighetschef. Vid Arbetsförmedlingen finns ett huvudkontor, en central enhet för omprövning av beslut samt ett nationellt partsråd. Partsrådet är ett rådgivande organ där företrädare för arbetsgivare och arbetstagare finns representerade.

Organisationen är indelad i 68 geografiska arbetsmarknadsområden under vilka de lokala arbetsförmedlingarna inordnas. Arbetsmarknadsområdena är i sin tur samlade i fyra marknadsområden: syd, öst, väst och nord. Marknadsområdena är ansvariga för Arbetsförmedlingens kundtjänst och hemsida, två av förmedlingens servicevägar (se vidare avsnitt 2.3). Vid myndigheten finns även andra organisatoriska enheter som myndigheten behöver för att fullgöra sitt uppdrag.⁴

¹ Regeringens proposition 2008/09:1.

² Förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

³ Stycket bygger om inget annat anges på förordning (2007:1030) med instruktion för Arbetsförmedlingen.

⁴ Arbetsförmedlingen (2008a). Under hösten 2009 sker en successiv anpassning av organisationen, bl. a. utökas antalet marknadsområden från fyra till tio och Arbetsförmedlingen

Arbetsförmedlingen ska utforma sin verksamhet så att de bedrivs på ett effektiv, enhetligt och rättssäkert sätt. Arbetsökande och arbetsgivare ska ha tillgång till en likvärdig service i hela landet och verksamheten ska vara anpassad till de skilda förutsättningar och behov som kan finnas på olika platser. Verksamheten ska leda till geografisk och yrkesmässig rörlighet bland de arbetssökande och anpassas efter den enskildes förutsättningar. Den får inte snedvrída konkurrensförutsättningarna på arbetsmarknaden eller bidra till att arbetstillfällena trängs undan. Verksamheten ska även utformas så att den ökar mångfalden och motverkar diskriminering i arbetslivet.

Arbetsförmedlingen ska säkerställa att arbetslöshetsförsäkringen fungerar som en omställningsförsäkring. Myndigheten ska anlita kompletterande aktörer för att snabbt och effektivt få arbetssökande i arbete och aktivt inhämta information om lediga arbeten. Vidare ska man analysera, följa upp och utvärdera hur ens verksamhet och de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna påverkar arbetsmarknadens funktionssätt och tillhandahålla beslutsunderlag för den framtida arbetsmarknadspolitiken. Arbetsförmedlingen ska också bistå myndigheter och andra som bedriver uppföljning och utvärdering inom myndighetens verksamhetsområde.

Arbetsförmedlingen har ett samlat ansvar, sektorsansvar, för handikappfrågor inom arbetsmarknadspolitiken. Arbetsförmedlingen har även ett särskilt ansvar för att nyanlända invandrare erbjuds insatser som främjar deras etablering på arbetsmarknaden. Myndigheten ska inom ramen för detta vara samlande, stödjande och pådrivande i förhållande till andra berörda parter inom de här områdena.

Under 2009 ska Arbetsförmedlingen särskilt beakta de krav som situationen på arbetsmarknaden ställer på myndigheten. Arbetsförmedlingen ska prioritera resurser till regioner som drabbas av större varsel och säkerställa att tidiga coachningsinsatser kommer till stånd. Förmedlingen ska också genomföra satsningen på utökade praktikplatser tidigt i individens arbetslöshetsperiod och införandet av praktisk kompetensutveckling. Vidare ska man säkerställa en hög kvalitet inom programmen jobb- och utvecklingsgarantin samt jobbgarantin för

---

Kundtjänst utgör ett eget marknadsområde. Den nya organisationsstrukturen tillämpas i sin helhet från 2010.

ungdomar. Myndigheten ska skapa en väl fungerande samverkan med Försäkringskassan för att underlätta övergången från ersättning via sjukförsäkringen till aktivt arbetssökande och arbete. Arbetsförmedlingen ska säkerställa att utbetalningar från välfärdssystemen endast sker till dem som är berättigade.⁵

2.3 Arbetsförmedlingens tjänster

Arbetsförmedlingen arbetar utifrån nio tjänster varav sju vänder sig till arbetssökande och två till arbetsgivare. Kopplat till varje tjänst finns ett antal kvalitetssäkrade metoder. Tjänsterna levereras helt eller delvis via tre servicevägar, den lokala Arbetsförmedlingen, kundtjänst och via internet på arbetsförmedlingen.se. På större orter finns särskilda förmedlingar som inriktar sig på att ge service till vissa yrkesgrupper. På en del orter finns också specialförmedlingarna *Kultur* och *Sjöfart*, även om deras verksamhet är rikstäckande. Utöver platsförmedlande verksamhet bedriver Arbetsförmedlingen vägledning, arbetslivsinriktad rehabilitering och anvisar till arbetsmarknadspolitiska program. I förmedlingens uppgifter ingår också att kontrollera att de som får arbetslöshetsersättning står till arbetsmarknadens förfogande. Alla arbetssökande, inte enbart arbetslösa, kan vända sig till Arbetsförmedlingen för att få service och stöd i sitt arbetssökande. Arbetsförmedlingen erbjuder också service till arbetsgivare som behöver rekrytera personal.

2.3.1 Service till arbetssökande

På Arbetsförmedlingen kan personer som söker arbete få information om lediga platser genom ett antal olika kanaler. Lediga tjänster annonseras ut på Arbetsförmedlingens anslagstavla, i tidningen *Platsjournalen* samt i internettjänsten platsbanken. I Platsbanken kan arbetssökande söka efter lediga platser kommunvis, yrkesvis, företagsvis eller genom att skapa en egen sökprofil. Det går även att söka efter sommarjobb och utlandsarbeten. Genom Arbetsförmedlingens hemsida kan arbetssökande också få råd och hjälp med hur de kan gå tillväga för att söka och hitta jobb. Den som är inskriven vid Arbetsförmedlingen kan också få hjälp i sitt arbetssökande av en jobbcoach.

I databasen *Mitt CV* kan personer som söker arbete presentera sin kompetens och sina meriter för arbetsgivare som söker personal. *Vikariepoolen* är motsvarande databas för personer som söker tillfälliga jobb. I *Kultur- och nöjesbanken* kan kulturarbetare inom scen och ton presentera sin yrkesverksamhet. Ytterli-

---

⁵ Regeringen (2008).

gare en databas där arbetssökande kan marknadsföra sig är *Bildbanken*, där uppdragssökande inom bild- och formområdet kan presentera sina arbeten. Personer som är intresserade av att arbeta i något annat EU/EES-land kan lägga in sitt CV och söka efter arbete i de europeiska databaserna *Eures CV* respektive *Job-Search*.

Varje ny arbetssökande vid Arbetsförmedlingen ska i anslutning till inskrivningen erbjudas tid för ett individuellt samtal.⁶ Vid inskrivningen kan den sökande specificera sina önskemål om arbete och en sökprofil läggs in i Arbetsförmedlingens informationssystem. De registrerade uppgifterna används sedan på förmedlingen när man matchar arbetssökande mot lediga arbeten. Senast trettio dagar från det att en arbetslös anmäler sig som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen ska en individuell handlingsplan upprättas, men för arbetslösa som är under 25 år bör handlingsplanen upprättas tidigare.⁷ Handlingsplanen, vilken upprättas tillsammans med den arbetslöse, ska ange vilka aktiviteter som är aktuella för att den sökande så snabbt som möjligt ska få ett arbete. Den ska också beskriva ansvarsfördelningen mellan den sökande och förmedlingen. För sökande som uppbär arbetslöshetsersättning ska handlingsplanen också ge vägledning om vad som är att betrakta som lämpligt arbete. Handlingsplanen ska alltid vara aktuell. En ny plan ska upprättas senast inom sex månader om den sökande fortfarande är aktuell hos förmedlingen.⁸

Arbetsförmedlingens tjänst Vägledning till arbete syftar till att hjälpa arbetssökande att, utifrån egna förutsättningar och arbetsmarknadens behov, göra ett övervägt val av arbete och utbildning. Tjänsten omfattar bland annat yrkes- och utbildningsinformation och vägledningssamtal.⁹ Information om olika yrken, utbildningar och arbetsmarknadspolitiska program finns tillgänglig på Arbetsförmedlingen och förmedlingens hemsida, där den sökande själv kan göra exempelvis ett intressetest.

Arbetslivsinriktad rehabilitering är ett samlingsbegrepp för olika tjänster som riktar sig till arbetssökande som har nedsatt arbetsförmåga på grund av funk-

---

⁶ Arbetsmarknadsstyrelsens administrativa föreskrifter (AMSFS 2005:4) om handläggning av arbetsförmedlingsärenden.

⁷ Förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

⁸ Arbetsförmedlingen (2009a) och Arbetsmarknadsstyrelsens föreskrifter (AMSFS 2004:11) om individuella handlingsplaner.

⁹ Arbetsförmedlingen (2009b).

tionsnedsättning eller ohälsa. Den som är i behov av särskilt stöd kan erbjudas utredande, vägledande, rehabiliterande eller arbetsförberedande insatser. Rehabiliteringen avser vanligen funktionsbedömning eller arbetsprövning för att bedöma den sökandes arbetsförmåga. De speciallisttjänster som kan erbjudas är exempelvis utredningar av arbetsterapeuter, dövkonsulenter eller synpedagoger.¹⁰

De arbetsmarknadspolitiska program och stöd till arbetssökande som Arbetsförmedlingen förfogar över beskrivs i avsnitt 4 och 5. I nästa avsnitt och i avsnitt 3.1 finns information om arbetslöshetsförsäkringen och vilka villkor som gäller för rätten till ersättning.

2.3.2 De arbetssökandes skyldigheter¹¹

Den platsinformation som publiceras är tillgänglig för alla arbetssökande, men för att få tillgång till Arbetsförmedlingens service i sin helhet krävs inskrivning. Inskrivning är t.ex. obligatorisk för den som önskar delta i ett arbetsmarknadspolitiskt program. Personer som får eller vill ansöka om arbetslöshetsersättning måste också vara inskrivna vid Arbetsförmedlingen. Om en arbetssökande med arbetslöshetsersättning anvisas ett lämpligt arbete innebär detta att personen ska söka jobbet, annars riskerar han eller hon att få ersättningen nedsatt.¹² Det samma gäller vid anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program. Anvisningsförfarandet måste dock uppfylla vissa formella krav på grund av de ekonomiska konsekvenser det kan medföra att avvisa en plats. Anvisningen ska lämnas i god tid så att den arbetssökande har möjlighet att söka arbetet. Anvisningen kan lämnas muntligt eller skriftligt till den arbetssökande vid ett personligt besök, på telefon, per post eller e-post. Om anvisningen har lämnats muntligt ska den följas av en skriftlig bekräftelse. För att kunna ta ställning till erbjudandet ska den sökande få information om arbetsgivarens namn, arbetsuppgifter, anställningens varaktighet, arbetstider och kollektivavtal (om sådant finns).

---

¹⁰ Arbetsförmedlingen (2009c).

¹¹ Arbetsförmedlingen (2009d), Arbetsmarknadsstyrelsens administrativa föreskrifter (AMSF 2005:4) om handläggningen av arbetsförmedlingsärenden och Förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

¹² Beslut om och utbetalning av arbetslöshetsersättning sker hos den enskilda arbetslöshetskassan.

Om en sökande som får eller begär arbetslöshetsersättning avvisar en anvisning eller ett erbjudande om lämpligt arbete eller program, eller på något annat sätt vållar att en anställning inte kommer till stånd, ska Arbetsförmedlingen underätta arbetslöshetskassan. Det samma gäller om personen inte medverkar till att upprätta en handlingsplan eller om Arbetsförmedlingen bedömer att sökande i någon annan del inte uppfyller grundvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen, d.v.s. om sökande inte bedöms vara arbetsför och oförhindrat att åta sig arbete, inte är beredd att ta lämpligt arbete eller inte är aktivt arbetssökande. Om det blir känt för förmedlingen att den sökande frivilligt och utan godtagbar anledning lämnat en anställning eller blivit avskedad på grund av otillbörligt uppförande, och arbetslöshetskassan inte på annat sätt kan antas ha fått kännedom om det, ska även det rapporteras. Likaså om personen uppträder så att det finns anledning för förmedlaren att förmoda att sökanden inte vill eller kan ta något arbete. De förhållanden som nämnts ovan ska föranleda arbetslöshetskassan att genomföra en särskild prövning av sökandens rätt till ersättning.

Om en sökande inte kommer till, eller tar kontakt med Arbetsförmedlingen på avtalad tid ska en avanmälan göras till arbetslöshetskassan.

2.3.3 Service till arbetsgivare

Arbetsgivare kan genom Arbetsförmedlingen få lediga tjänster utannonserade på förmedlingens anslagstavlor, i tidningen *Platsjournalen* samt i internet-tjänsten *Platsbanken*. I Platsbanken finns även möjlighet att lägga in en presentation av arbetsplatsen. Med hjälp av tjänsten *Annonsera direkt* kan arbetsgivare publicera, ändra och ta bort sina annonser i Platsbanken. Arbetsförmedlingen Kundtjänst godkänner annonserna före publicering och kontrollera bl.a. att de inte är diskriminerande eller oetiska.¹³

Arbetsgivare kan söka efter nya medarbetare i databasen *Sök CV*, där det finns presentationer av arbetssökande inom alla yrkesområden. Personer som söker arbete kan själva registrera sig i databasen och behöver därmed inte vara inskrivna som arbetssökande vid Arbetsförmedlingen. De arbetsgivare som behöver tillfällig personal kan söka i *Vikariepoolen*, både utifrån yrkeskategorier och geografiskt område eller mer specificerade kriterier. De arbetssökande som finns i Vikariepoolen måste aktualisera sin registrering en gång per dygn för att

---

¹³ Arbetsförmedlingen (2009e).

de garanterat ska kunna ta arbete direkt.¹⁴ I *Bildbanken* kan den som är i behov av konstnärlig kompetens söka professionella utövare inom konst- och designområdet. Uppdragsgivare kan söka bland bild-, film- och ljudpresentationer. *Kultur- och Nöjesbanken* är en liknande databas med artister med olika kultur- och nöjesprogram. För arbetsgivare som vill rekrytera personal från andra EU/EES-länder finns möjlighet att söka efter personal i den gemensamma databasen *Eures CV-search*.

Arbetsförmedlingen kan hjälpa arbetsgivare att bedöma förutsättningarna för en rekrytering utifrån tillgången på arbetskraft och vid behov ge förslag på lämpliga sökande och alternativa rekryteringslösningar. Inom branscher och yrkesområden där det råder brist på arbetskraft kan Arbetsförmedlingen ordna arbetsmarknadsutbildningar. Arbetsförmedlingen genomför också rekryteringsträffar, rikstäckande jobbjakter och har ytterligare arbetsgivarkontakter. Om arbetsgivaren vill anställa en person med nedsatt arbetsförmåga finns möjligheter till vissa stöd (se avsnitt 5). Stöd kan i vissa fall också bli aktuellt vid anställning av individer som varit borta från arbetslivet under en längre tid (se avsnitt 4).

2.3.4 Skyldigheter för arbetsgivare

En anmälan om ledig plats vid Arbetsförmedlingen ska innehålla uppgifter om arbetsgivarens namn, adress och telefonnummer, var arbetsplatsen ligger, arbetsuppgifter, kompetenskrav, löneförmåner, arbetets varaktighet, tillträdestid och ansökningstid. Kön- och åldersangivelser samt krav på kunskaper i svenska språket får endast förekomma i särskilda fall.

När en plats som har anmälts till Arbetsförmedlingen blivit tillsatt eller av annan anledning inte längre är aktuell ska arbetsgivaren anmäla detta till förmedlingen.

3 Ekonomisk ersättning vid arbetslöshet

Ekonomisk ersättning vid arbetslöshet återfinns i statsbudgeten under utgiftsområde 14, Arbetsmarknad och arbetsliv, anslag 1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd. Anslaget för budgetåret 2009 uppgår till 27,7

---

¹⁴ Arbetsmarknadsverket (2005).

miljarder kronor. Av detta belopp beräknas 17,6 miljarder för bidrag till arbetslöshetsersättningen, 7,8 miljarder för aktivitetsstöd och utvecklingsersättning och 2,3 miljarder till statliga ålderspensionsavgifter.¹⁵

I det här avsnittet beskrivs regelverket kring arbetslöshetsförsäkringen vid utgången av 2009. Avsnittet innehåller också en kortfattad beskrivning av Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen.

3.1 Arbetslöshetsförsäkring

Lag (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

Lag (1997:239) om arbetslöshetskassor

Förordning (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring

Beskrivning: Arbetslöshetsförsäkringen består av en grundförsäkring och en inkomstbortfallsförsäkring. *Grundförsäkringen* gäller den som uppfyllt arbetsvillkoret men som inte är medlem i någon arbetslöshetskassa eller som inte har varit medlem tillräckligt länge. *Inkomstbortfallsförsäkringen* gäller den som varit medlem i en arbetslöshetskassa i minst tolv månader och som uppfyllt ett arbetsvillkor under medlemstiden. Försäkringarna omfattar såväl arbetstagare som företagare. Beslut om arbetslöshetsersättning tas av arbetslöshetskassorna, vilka också betalar ut ersättningarna.

Allmänna villkor: Rätt till ersättning vid arbetslöshet har en arbetssökande som: (1) är arbetsför och som är oförhindrad att åta sig arbete för en arbetsgivares räkning minst 3 timmar varje dag och i genomsnitt minst 17 timmar i veckan, (2) är beredd att anta erbjudet lämpligt arbete under tid för vilken de inte anmält hinder som kan godtas av arbetslöshetskassan, (3) är anmäld som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen i den ordning som föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, (4) medverkar till att en individuell handlingsplan upprättas vid Arbetsförmedlingen, och (5) aktivt söker men inte kan få ett lämpligt arbete. Ersättning lämnas inte till personer i utbildning eller till dem som är permitterade eller tjänstlediga utan lön med undantag om det finns särskilda skäl. Ersättningen enligt grundförsäkringen lämnas tidigast den dag den arbetslöse fyller 20 år. Den som avvisar en anvisning till jobbgarantin för ungdomar har inte rätt till ersättning vid fortsatt arbetslöshet.

---

¹⁵ Regeringens proposition 2008/09:1.

En företagare anses vara arbetslös när hans eller hennes personliga verksamhet i rörelsen har upphört annat än tillfälligt. Ersättning kan även lämnas vid tillfälligt uppehåll om uppehållet inte är av säsongskaraktär och om ingen verksamhet bedrivs. Detta är dock endast möjligt en gång per rörelse.

Ett erbjudet arbete ska anses lämpligt om det inom ramen för tillgången på arbetstillfällen tagits skäligen hänsyn till den sökandes förutsättningar för arbetet och andra personliga förhållanden. Anställningsförmåner och arbetsförhållanden ska också anses vara godtagbara.

Villkor för medlemskap i arbetslöshetskassa: Rätt att bli medlem i en arbetslöshetskassa har den som förvärvsarbetar vid ansökningstillfället och uppfyller kassans stadgar om arbete inom kassans verksamhetsområde. Även den som inte arbetar vid ansökningstillfället har rätt att bli medlem om han eller hon uppfyllde villkoren när han eller hon senast arbetade. Den som har fyllt 64 år eller redan är medlem i en annan arbetslöshetskassa har inte rätt till medlemskap.

Arbetsvillkor: Rätt till ersättning har den som, under de senaste tolv månaderna före arbetslösheten (ramtid), arbetat minst 80 timmar per månad i minst sex månader, alternativt 480 timmar under sex sammanhängande månader och då minst 50 timmar per månad. Med arbete avses även tid då den sökande har haft semester, avgångsvederlag eller varit ledig med helt eller delvis bibehållen lön av annan anledning än sjukdom, totalförsvarsplikt eller barns födelse. Totalförsvarsplikt och föräldraledighet kan i vissa fall jämställas med arbete om det behövs för att uppfylla arbetsvillkoret, dock under högst två månader tillsammans. Arbete som finansieras med särskilt anställningsstöd eller med stöd till start av näringsverksamhet räknas inte in i arbetsvillkoret. När ramtiden ska bestämmas räknas inte den tid då den sökande varit hindrad att arbeta av ett antal skäl, som exempelvis sjukdom, viss utbildning, totalförsvarsplikt, vård av eget barn som inte fyllt två år eller förvärvsarbete med stöd av särskilt anställningsstöd.

Ersättningstid: Arbetslöshetsförsäkring betalas ut under längst 300 dagar. Innan ersättningen betalas ut för första gången ska sju dagar karens fullgöras (*karensvillkor*). Föräldrar som dag 300 har barn under 18 år kan få ytterligare

150 ersättningsdagar. Även dagar med aktivitetsstöd räknas in i ersättningsperioden.

Om arbetslösheten upphör före ersättningsperiodens slut har den sökande rätt till ersättning under det återstående antal dagar av perioden vid ny arbetslöshet, även om han eller hon då inte uppfyller arbets- och karensvillkoren. Sökande har dock inte rätt till ersättning om en sammanhängande tid av tolv månader har förflutit sedan sökande senast fick dagpenning eller aktivitetsstöd. Tid då den sökande varit hindrad att arbeta på grund av exempelvis sjukdom eller totalförsvarsplikt räknas inte in i de tolv månaderna.

Om ersättningsperioden löpt ut men den sökande under perioden på nytt uppfyllt arbetsvillkoret lämnas ersättning ut under ytterligare en period. I detta fall måste karensvillkoret uppfyllas på nytt.

Ersättningens storlek: Ersättningen i grundförsäkringen är 320 kronor per dag för den som arbetet heltid. Ersättningen i inkomstbortfallsförsäkringen ges med 80 procent av den tidigare inkomsten under de 200 första ersättningsdagarna och med 70 procent till dag 300. Ersättningen får vara lägst 320 och högst 680 kronor per dag. För den som har arbetat deltid minskas beloppet proportionellt. Ersättning betalas ut under högst fem dagar per kalendervecka.

En sökande som under ersättningsperioden på nytt uppfyller arbetsvillkoret kan få en ny ersättningsperiod på 300 ersättningsdagar. Ersättningen beräknas då på den sökandes inkomst under de senaste tolv månaderna. Om det är fördelaktigt kan den sökande istället få en dagpenning på 65 procent av den dagsförtjänst som ersättningen var baserad på i den tidigare ersättningsperioden. Detta får ske under högst två ersättningsperioder efter varandra. En ny ersättningsperiod inleds alltid med sju dagars karens.

Om den sökande, på grund av arbetslösheten, får fortlöpande ersättning från annan än arbetslöshetskassan, får ersättning lämnas med högst skillnaden mellan det högsta belopp som får lämnas och den aktuella ersättningen. För den som arbetar deltid eller har pension gäller särskilda regler.

Den som lämnat jobb- och utvecklingsgarantin eller jobbgarantin för ungdomar kan, vid arbetslöshet som inträffar inom tolv månader, få arbetslöshetsersätt-

ning som motsvarar 65 procent av den dagsförtjänst som låg till grund för den senast lämnade arbetslöshetsersättningen (om det är fördelaktigt). Detta får ske högst två gånger för en sökande.

Nedsättning av ersättning: Om en sökande avvisar ett lämpligt arbete utan godtagbart skäl, eller genom sitt uppträdande vållar att anställningen inte kommer till stånd, sätts ersättningen ned med 25 procent under 40 ersättningsdagar. Om detta inträffar en andra gång under ersättningsperioden sätts ersättningen ned med 50 procent i ytterligare 40 dagar och vid en tredje gång har sökande inte rätt till ersättning förrän han eller hon uppfyllt ett nytt arbetsvillkor. Den tid inom vilken nedsättningen ska göras får inte överstiga 180 kalenderdagar från den dag då nedsättningen inleddes. Samma regler gäller vid avvisande av ett arbetsmarknadspolitiskt program.

Avstängning av ersättning: En sökande som lämnat sitt arbete utan giltig anledning eller som skiljts från arbetet på grund av otillbörligt uppförande, ska stängas av från rätten till ersättning. Om arbetet sannolikt skulle ha varat i högst fem dagar, mer än fem dagar men högst tio dagar eller mer än tio dagar ska den som lämnat arbetet utan giltig anledning stängas av i 10, 20 respektive 45 ersättningsdagar. Om den sökande skiljts från arbetet på grund av otillbörligt uppförande är avstängningstiden 20, 40 respektive 60 ersättningsdagar. Den totala avstängningstiden får dock inte överstiga 28, 56 respektive 112 kalenderdagar i det första fallet, och 56, 112 och 168 kalenderdagar i det senare. Om en sökande stängs av från ersättning en tredje gång under samma ersättningsperiod har han eller hon inte rätt till ersättning förrän ett nytt arbetsvillkor uppfyllts. Reglerna om avstängning gäller även arbetsmarknadspolitiska program.

3.2 Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen¹⁶

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) har i uppgift att utöva tillsyn över arbetslöshetskassorna och se till så att arbetslöshetsförsäkringen fungerar bra. IAF ska kontrollera att arbetslöshetskassorna tillämpar ersättningsreglerna korrekt så att sökande behandlas rättssäkert och lika över hela landet. Myndigheten ska också verka för att ersättning endast betalas ut till dem som är berättigade till det.

---

¹⁶ Förordning (2007:906) med instruktion för Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen och Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (2009).

IAF utfärdar föreskrifter som förtydligar tolkningen av lagarna om ersättningsreglerna och om arbetslöshetskassornas verksamhet. Myndigheten företräder staten i juridiska frågor som gäller arbetslöshetsförsäkringen. IAF ska också granska Arbetsförmedlingen, att den informerar om grundvillkoren i arbetslöshetsförsäkringen och kontrollerar att de som ansöker om ersättning uppfyller dessa villkor. Granskningen ska innebära tillsyn över rutiner och handläggning av ärenden hos Arbetsförmedlingen som har samband med arbetslöshetsförsäkringen samt en granskning av handläggningen då anvisningen till arbetsmarknadspolitiska program återkallas. Myndigheten handlägger också skadeståndsanspråk från personer som anser att en arbetslöshetskassa vållat dem skada, t.ex. på grund av felaktig information eller handläggning.

4 Arbetsmarknadspolitiska program och stöd

I statsbudgeten finns anslagen för de arbetsmarknadspolitiska programmen under utgiftsområde 14, Arbetsmarknad och arbetsliv, anslag 1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser. Bidrag till aktivitetsstöd, den ersättning som utgår till dem som deltar i program finns under anslag 1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd. Anslagen för de arbetsmarknadspolitiska programmen (exklusive aktivitetsstöd¹⁷) för budgetåret 2009 uppgår till 5,9 miljarder kronor. I det här avsnittet beskrivs regelverket för de arbetsmarknadspolitiska programmen och stöden vid utgången av 2009. Viktiga förändringar under året redovisas i avsnitt 7.2.

4.1 Arbetsmarknadspolitiska program

Lag (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program

Förordning (1996:1100) om aktivitetsstöd

Förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

Förordning (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program

Gemensamma regler

Syfte: De arbetsmarknadspolitiska programmen syftar till att stärka den enskildes möjligheter att få eller behålla ett arbete.

---

¹⁷ Anslaget för aktivitetsstöd uppgår till 27,7 miljarder, se *avsnitt 3*.

Målgrupp: Programmen riktar sig till personer som är minst 25 år gamla och som är eller riskerar att bli arbetslösa och som söker arbete genom Arbetsförmedlingen. Särskilda villkor finns för prova-på-platser, praktisk kompetensutveckling och stöd till start av näringsverksamhet (se respektive program). Unga med funktionshinder får anvisas även om de inte fyllt 25 år. Anvisning får även göras av personer som fyllt 20 år om de uppfyller villkoren för instegsjobb eller anställningsstöd för långtidssjukskrivna.¹⁸

Villkor: En anvisning¹⁹ till ett program ska vara arbetsmarknadspolitiskt motiverad. Det betyder att en anvisning endast får göras om den framstår som lämplig både för den enskilde och ur ett övergripande arbetsmarknadspolitiskt perspektiv. Innan någon anvisas till program som är förlagt till en arbetsplats ska Arbetsförmedlingen samråda med arbetstagarparten på den aktuella arbetsplatsen.

Tid i program: En anvisning ska omfatta verksamhet på heltid under en bestämd tidsperiod som får vara i längst sex månader. Endast under vissa omständigheter kan verksamheten ske på deltid eller vara längre än sex månader. Andra regler gäller för prova-på-platser, praktisk kompetensutveckling, arbetsmarknadsutbildning, stöd till start av näringsverksamhet och yrkeskompetensbedömning (se respektive program).

För den som inte inställer sig vid programmets början (utan att anmäla giltigt förhinder), inte kan tillgodogöra sig programmet på ett tillfredställande sätt, missköter sig eller avvisar ett erbjudande om lämpligt arbete utan godtagbara skäl, kan anvisningen återkallas. En anvisning kan också återkallas om det i övrigt finns särskilda skäl för detta.

Ersättning till deltagare: Ersättningen till dem som deltar i de arbetsmarknadspolitiska programmen kallas *aktivitetsstöd*. Den som är eller skulle ha varit berättigad till arbetslöshetsersättning får samma ersättning som vid arbetslöshet, dock lägst 320 kronor per dag. Det samma gäller för den som anvisats till jobb- och utvecklingsgarantin enligt punkt (2), se avsnitt 4.1.7. Den som är utförsäkrad får aktivitetsstöd med 65 procent av tidigare inkomst, dock lägst 320 kronor per dag. Deltagare som inte är berättigade till arbetslöshetsförsäk-

---

¹⁸ Anställning för långtidssjukskrivna avskaffades under 2008 och fasis ut under 2009.

¹⁹ En anvisning till ett program innebär att den som anvisas erbjuds ta del av programmet.

ring får 223 kronor. För deltagare i jobbgarantin för ungdomar gäller särskilda regler (se avsnitt 4.1.6). Till unga med funktionshinder som deltagit i program under minst 12 månader lämnas aktivitetsstöd med lägst 475 kronor per dag.

Aktivitetsstöd lämnas för högst fem dagar per kalendervecka och kan reduceras med andra inkomster som lämnas för samma tid. Om programmet inte pågår på heltid ska stödet minskas i motsvarande utsträckning om det inte finns särskilda skäl mot det.

Ersättning till deltagare vid resor m.m.: Kostnader för resor, logi, dubbelt boende och vissa andra kostnader kan ersättas om de överstiger 50 kronor och är nödvändiga för att någon ska kunna ta del av ett arbetsmarknadspolitiskt program, delta i arbetslivsinriktad rehabilitering eller genomgå utredning inför en anvisning.

Kostnader för dagliga resor får ersättas om de överstiger 600 kronor per månad eller kostnaden för normal dagpendling på orten. Den som inte reser dagligen får ersättas med skälig kostnad för en resa till och från platsen där han eller hon tar del av programmet, rehabiliteringen eller utredningen, och en hem- och återresa per månad. Kostnader för resor med egen bil får ersättas om det är motiverat att en resa görs med bil. Om det behövs för att en person med funktionshinder ska kunna resa kan en närståendes kostnad för en hem- och återresa ersättas. Ersättning kan också vid behov lämnas för ledsagare. Den som har ett funktionshinder och tar del av ett program kan även få ersättning för resekostnader vid ett uppehåll i verksamheten som är längre än tio dagar samt för obligatoriska studieresor i Sverige eller annat land inom Norden.

Kostnader för logi och merkostnader för dubbelt boende får ersättas med 110 kronor per dag, dock högst 2 400 kronor per månad, eller den faktiska kostnaden, om tiden på annan ort är hemorten är kortare än 30 dagar och kostnaden är skälig.

Kostnader för läkarundersökningar, sakkunnigutlåtanden, särskild utrustning samt utredning inför en anvisning får ersättas med den faktiska kostnaden.

4.1.1 Anställningsstöd

Förordning (1997:1275) om anställningsstöd

Anställningsstöd lämnas till arbetsgivare i syfte att stimulera anställningar av personer som har svårigheter att få ett reguljärt arbete. Anställningsstöd lämnas i form av särskilt anställningsstöd eller som särskilt anställningsstöd i form av instegsjobb.

Villkor: Arbetsförmedlingen anvisar sökande. Anställningsstöd får endast lämnas om lön och andra anställningsförmåner följer kollektivavtal eller är likvärdiga med förmåner enligt kollektivavtal inom branschen. Stöd får inte lämnas om uppsägningar på grund av arbetsbrist skett på den aktuella driftsenheten under de senaste nio månaderna. Anställningsstöd får heller inte lämnas till arbetsgivare som får annat bidrag för samma insats.

Anställningsformen kan vara såväl tillsvidareanställning som provanställning eller annan tidsbegränsad anställning. I branscher med säsongarbete lämnas stöd endast vid tillsvidareanställning eller vid anställning som varar längre än den normala säsongen. Personer som har anställts med anställningsstöd får inte permitteras av annan anledning än att arbetet inte kan bedrivas på grund av väderleksförhållanden eller liknande orsaker.

Den bidragsgrundande lönekostnaden, vilket stödet beräknas utifrån, består av kontant bruttolön, inklusive sjuklön och semesterlön samt lagstadgade sociala avgifter. Stöd lämnas endast för dagar som ingår i den normala veckoarbetstiden för vilken arbetsgivaren betalar lön eller sjuklön. Vid deltidsarbete minskas stödet i förhållande till arbetstiden. Anställningsstödet lämnas till arbetsgivaren i form av bidrag.

Särskilt anställningsstöd

En person kan anvisas till en anställning med särskilt anställningsstöd om han eller hon har avslutat fas ett i jobb- och utvecklingsgarantin (se avsnitt 4.1.7). Stödet lämnas till 85 procent av lönekostnaden, dock med högst 750 kronor per dag. Stödet kan lämnas under längst 12 månader.

Särskilt anställningsstöd i form av instegsjobb

Introduktionsdatum: 2 juli 2007.

Stöd i form av instegsjobb kan lämnas för personer som är arbetslösa och anmälda som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen, och som beviljats uppehållstillstånd under de senaste 36 månaderna. Vid beräkning av 36-månadersperioden bortses från tid som personen varit förhindrad att arbeta på grund av vård av barn under två år.

Anvisningen ska avse en anställning på del- eller heltid och inkludera inslag av handledning. Personen som anvisas ska studera, eller fått en utfästelse att studera sfi (svenska för invandrare). Studierna ska gå att kombinera med anställningen. Stödet lämnas med 75 procent av lönekostnaden, dock högst 750 kronor per dag.

En anvisning får göras för högst sex månader i taget och pågå i högst 24 månader. Stöd för anställning som omfattar mer än halvtid får dock inte lämnas för längre tid än sex månader. Anvisningen kan förnyas inom 36-månadersperioden och individen kan få ta del av en ny anvisningsperiod utan att studera om han eller hon slutfört studierna till och med kurs D inom sfi. Vid beräkning av 36-månadersperioden bortses från tid som personen varit förhindrad att arbeta på grund av vård av barn under två år.

4.1.2 Arbetsmarknadsutbildning

Introduktionsdatum: Infördes ursprungligen 1916.

Beskrivning: Arbetsmarknadsutbildning avser yrkesinriktad utbildning som upphandlas av Arbetsförmedlingen eller andra aktörer.

Syfte: Utbildningen syftar till att underlätta för den enskilde att få eller behålla ett arbete samt motverka att det uppstår brist på arbetskraft på arbetsmarknaden.

Tid i programmet: Deltagande i arbetsmarknadsutbildning kan fortgå till dess att målet med utbildningen uppnåtts.

4.1.3 Arbetsplatsintroduktion

Förordning (2003:623) om arbetsplatsintroduktion.

Introduktionsdatum: Arbetsplatsintroduktion genomfördes som försöksverksamhet i vissa kommuner från 1 september 2003 och som ordinarie verksamhet i 11 län från 2007. Det kan användas i hela landet från 2008.

Beskrivning: En specialutbildad arbetsförmedlare fungerar som stödperson åt en arbetssökande som saknar, eller har begränsad erfarenhet av svenskt arbetsliv. Stödet kan ges inför en anställning, i inledningsskedet av en anställning eller under arbetspraktik som föregår en anställning och lämnas enligt en strukturerad arbetsmetodik i sex steg. Stöd kan vid behov även lämnas till arbetsgivaren.

Målgrupp: Arbetssökande som är minst 20 år och som deltar eller har deltagit i av kommunen anordnat introduktionsprogram, eller som är eller riskerar att bli långtidsinskrivna vid Arbetsförmedlingen.

Villkor: Arbetsplatsintroduktion ska endast erbjudas om det framstår som lämpligt både för den enskilde och ur ett övergripande arbetsmarknadspolitiskt perspektiv.

Tid i programmet: Arbetsplatsintroduktion får lämnas under högst sex månader. Om det finns särskilda skäl får dock insatsen lämnas under längre tid. Stödet trappas successivt ned under stödperioden.²⁰

Ersättning till deltagare: Under introduktionstiden ska deltagaren vara anställd och lön utgår från arbetsgivaren. Aktivitetsstöd (se avsnitt 4.1) utgår endast i de fall då anställningen inleds med en kortare praktikperiod.

4.1.4 Arbetspraktik

Introduktion: Arbetspraktik ersatte från och med den 1 januari 1999 arbetsplatsintroduktion (API) och arbetslivsutveckling (ALU).

Beskrivning: Praktik på en arbetsplats. Praktiken kan pågå i högst sex månader.

Villkor: Arbetspraktik får anordnas av den som Arbetsförmedlingen ingår överenskommelse med. Vid överenskommelsen ska förmedlingen särskilt verka för att risken för att reguljära arbetstillfällen trängs undan blir så liten

---

²⁰ Arbetsförmedlingen (2009f).

som möjligt. I branscher där arbetet är säsongsbetonat får praktik endast genomföras om den är avsedd att omfatta en längre tidsperiod än den normala säsongen. Anordnaren ska utfärda ett intyg efter avslutad praktik.

Prova-på-platser och yrkeskompetensbedömning

Prova-på-platser är en form av praktik som riktar sig till personer med ingen eller begränsad erfarenhet av svenskt arbetsliv. Särskild uppmärksamhet bör riktas mot nyanlända invandrare som är nyinskrivna vid Arbetsförmedlingen.²¹ Insatsen kan pågå i högst tre månader.

Yrkeskompetensbedömning syftar till att ge personer med ingen eller begränsad erfarenhet av svenskt arbetsliv möjlighet att visa sina kunskaper och få en bedömning av dessa. Yrkeskompetensbedömning kan vara från en dag upp till tre veckor.²²

Praktisk kompetensutveckling

Praktisk kompetensutveckling är en form av praktik som riktar sig till arbetssökande som har tidigare arbetslivserfarenhet. Syftet med insatsen är att ge den arbetssökande möjlighet att behålla kontakten med arbetslivet inom områden han eller hon har erfarenhet eller utbildning från. Målgruppen för praktisk kompetensutveckling är arbetssökande som nyligen blivit, eller som riskerar att bli, arbetslös. Praktiken kan pågå i upp till tre månader.²³

4.1.5 Förberedande insatser

Introduktionsdatum: 1 augusti 2000.²⁴

Beskrivning: Individuellt anpassade arbetsmarknadspolitiska insatser av vägledande, rehabiliterande eller orienterande karaktär för den som särskilt behöver förbereda sig för ett annat program eller arbete.

Insatserna kan bestå av:

- aktiviteter inom ramen för vägledning och platsförmedling
- fördjupad kartläggning och vägledning under längst tolv veckor
- aktiviteter inom ramen för arbetslivsinriktad rehabilitering

---

²¹ Arbetsförmedlingen (2009g).

²² Arbetsförmedlingen (2010a).

²³ Arbetsförmedlingen (2010a).

²⁴ De enskilda insatserna fanns dock tidigare.

- upphandlad utbildning av förberedande eller orienterande karaktär
- utbildning i svenska för invandrare (sfi) som en kommun finansierar
- utbildning på grundskole- eller gymnasienivå inom det reguljära utbildningsväsendet för långtidsinskrivna invandrare eller den som har ett funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga. Utbildningen ska motsvara längst sex månaders heltidsstudier.

Villkor: Utbildning i svenska för invandrare får inte användas som förberedande insats för nyanlända invandrare under den tid de deltar i kommunens introduktionsprogram.

Tid i programmet: För långtidsinskrivna invandrare eller personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga får utbildningstiden vara längre än sex månader om det finns särskilda skäl. För övriga insatser gäller vad som framgår av de gemensamma reglerna, se avsnitt 4.1.

4.1.6 Jobbgarantin för ungdomar

Förordning (2007:813) om jobbgaranti för ungdomar

Introduktionsdatum: 3 december 2007.

Målgrupp: Ungdomar som fyllt 16 men inte 25 år och som (1) under en period om tre sammanhängande månader har varit arbetslös och anmäld som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen, eller (2) beviljats utslussningsåtgärder från fängelse eller är villkorligt frigiven men inte fullgjort prøvotiden samt är arbetslös och anmäld vid Arbetsförmedlingen. Även den som arbetar mindre än sitt arbetsutbud kan anvisas till garantin, under förutsättning att personen är berättigad till arbetslöshetsersättning.

Syfte: Jobbgarantin ska erbjuda ungdomar särskilda arbetsmarknadspolitiska insatser på ett tidigt stadium för att de så snabbt som möjligt ska få ett arbete som motsvarar deras hela arbetsutbud, eller delta i en utbildning som inte berättigar till aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning.

Insatserna kan bestå utav:

- fördjupad kartläggning
- studie och yrkesvägledning

- jobsökaraktiviteter med coaching
- arbetspraktik
- utbildning.

Under praktik och utbildning ska fyra timmar per vecka ägnas åt jobsökaraktiviteter. Utbildningen inom garantin kan bestå av kortare yrkesinriktad utbildning eller en kortare teoretisk utbildning som syftar till att de enskilde kan påbörja eller återgå till en utbildning som inte berättigar till aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning.

Tid i programmet: Deltagaren kan ta del av aktiviteterna till dess individen (1) påbörjar en anställning med eller utan statligt stöd, (2) påbörjar en utbildning som inte berättigar till aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning, (3) påbörjar föräldraledighet, eller (4) har deltagit i garantin i under sammanlagt 15 månader. Den påbörjade anställningen, utbildningen eller föräldraledigheten måste pågå i mer än en månad för att den enskilde inte längre ska få delta i garantin. Arbetspraktik, även i formen av praktisk kompetensutveckling, inom ramen för jobbgarantin får pågå under längst tre månader.

För den som missköter sig, avvisar en aktivitet inom garantin eller någon annan arbetsmarknadspolitisk åtgärd, avvisar ett lämpligt arbete eller inte redovisar sina jobsökaraktiviteter kan anvisningen till jobbgarantin återkallas. Anvisningen kan också återkallas om deltagaren uppfyller ett nytt arbetsvillkor eller om det finns särskilda skäl för återkallelse.

Om en anvisning till garantin har återkallts på grund av att deltagaren misskött sig, avvisat en aktivitet inom garantin eller någon annan arbetsmarknadspolitisk åtgärd, avvisat ett lämpligt arbete eller inte redovisat sina jobsökaraktiviteter kan den unge på nytt anvisas till garantin. Det får ske om personen anmält sig som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen inom 60 dagar från återkallelsen och har varit inskriven vid Arbetsförmedlingen under 45 dagar efter återkallelsen, för vilka aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning skulle ha lämnats om återkallelsen inte ägt rum. I de 45 dagarna räknas också dagar då individen arbetat.

Ersättning till deltagare: Den som är berättigad till arbetslöshetsersättning har rätt till aktivitetsstöd till motsvarande belopp, medan den om inte är berättigad

till arbetslöshetsförsäkring får utvecklingsersättning. Aktivitetsstödet lämnas med olika procentsatser under ersättningsperioden. Under de 100 första ersättningsdagarna lämnas aktivitetsstöd till 80 procent av den dagsförtjänst som skulle ha legat till grund för arbetslöshetsersättningen, under de därpå följande 100 ersättningsdagarna lämnas aktivitetsstöd till 70 procent och därefter till 65 procent.

Den som har ett slutbetyg från ett nationellt eller specialutformat program i gymnasieskolan eller ett individuellt program med minst tre års studier inom gymnasieskolan får utvecklingsersättning motsvarande det studiebidrag inom studiemedlet som lämnas enligt studiestödslagen (1999:1395), delat med fem, vilket ger 134 kronor per dag. Övriga, som fyllt 18 år får, t.o.m. det första kalenderhalvåret då personen fyller 20 år, utvecklingsersättning som motsvarar studiehjälpen inom studiemedlet delat med 22, vilket ger 48 kronor per dag.²⁵ Därefter lämnas utvecklingsersättning enligt ovan (d.v.s. med 134 kronor per dag).

4.1.7 Jobb- och utvecklingsgarantin

Förordning (2007:414) om jobb- och utvecklingsgarantin

Introduktionsdatum: 2 juli 2007.

Syfte: Programmets syfte är att erbjuda personer som varit arbetslösa under en lång tid individuellt utformade insatser för att de så snabbt som möjligt ska få ett arbete.

Målgrupp: En anvisning kan göras av personer som: (1) fått arbetslöshetsersättning och förbrukat 300 dagar av en ersättningsperiod och inte kvalificerat sig för en ny period med arbetslöshetsersättning, (2) har förbrukat 75 ersättningsdagar under veckor med deltidsarbete och är ensamstående med barn under 18 år helt eller delvis boende i hemmet, (3) inte fått arbetslöshetsersättning men som varit arbetslös och anmäld hos Arbetsförmedlingen eller deltagit i arbetsmarknadspolitiska program under 18 sammanhängande månader, (4) har deltagit i jobbgarantin för ungdomar i 15 månader, om anvisningen sker direkt efter deltagandet i jobbgarantin, eller (5) har beviljats utslussningsåtgärder från

---

²⁵ Försäkringskassan (2010).

fängelse eller är villkorligt frigiven men inte fullgjort prøvotiden samt är arbetslös och anmäld vid Arbetsförmedlingen.

Villkor: En anvisning får endast göras om den helt täcker den enskildes arbetsutbud. Om individen delvis arbetar, får en anvisning göras för den återstående delen av arbetsutbudet.

Arbetsförmedlingen ska kartlägga vilka insatser deltagaren i garantin behöver för att kunna stärka sin position på arbetsmarknaden och lämna det stöd som behövs för att uppfylla överenskommelsen i individens handlingsplan.

Programmet är uppdelat i tre faser. Den inledande fasen, som omfattar längst 150 dagar med aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning, ska i huvudsak innehålla kartläggning, jobbsökaraktiviteter med coachning och förberedande insatser. Fas två ska därutöver omfatta praktik och arbetsträning förlagda vid en arbetsplats. Om individen inte funnit ett arbete efter 450 dagar med aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning infaller fas tre, då personen ska få en sysselsättning hos en anordnare förmedlat av Arbetsförmedlingen. Varje sysselsättningsperiod i fas tre får pågå i högst två år.

Tid i programmet: Personer som anvisats till programmet får ta del av insatserna till dess de påbörjar en anställning med eller utan statligt stöd, påbörjar en utbildning som inte berättigar till aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning eller påbörjar föräldraledighet. Den påbörjade anställningen, utbildningen eller föräldraledigheten måste pågå mer än en månad för att individen ska kunna lämna programmet.

För den som avvisar en insats inom programmet, en annan arbetsmarknadspolitisk åtgärd, ett lämpligt arbete, missköter sig, inte redovisar sina jobbsökaraktiviteter eller inte har regelbunden kontakt med en arbetsförmedlare, kan anvisningen återkallas. En anvisning kan även återkallas om individen uppfyller ett nytt arbetsvillkor eller om det i övrigt finns skäl för återkallelse.

Om en anvisning till garantin har återkallats på grund av att deltagaren utan godtagbart skäl avvisat ett erbjudande om lämpligt arbete, insats eller annan åtgärd, inte har redovisat sina jobbsökaraktiviteter eller har haft regelbunden kontakt med en arbetsförmedlare får en ny anvisning göras om personen på nytt

anmält sig som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen inom 60 kalenderdagar efter återkallelsen. Detta kan ske om personen efter återkallelsen varit inskriven vid förmedlingen under 45 dagar för vilka aktivitetsstöd skulle ha lämnats om inte återkallelsen gjorts. I de 45 dagarna ska dagar då den enskilde arbetat räknas in.

Ersättning till deltagare: Deltagarna får aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning. Den som har haft arbetslöshetsersättning får stöd motsvarande 65 procent av tidigare dagsförtjänst, lägst 320 och högst 680 kronor per dag. Övriga får 223 kronor per dag. Den som deltar i jobb- och utvecklingsgarantin direkt efter att ha deltagit i jobbgarantin för ungdomar, och som då hade utvecklingsersättning, får utvecklingsersättning istället för aktivitetsstöd fram till att deltagaren fyller 25 år. Därefter lämnas aktivitetsstöd till lägsta ersättningen.

Den som på nytt anvisas till jobb- och utvecklingsgarantin träder in i programmet på samma ersättningsdag som där han eller hon lämnade det.

Ersättning till anordnare: Ekonomiskt stöd lämnas till den som anordnar arbetsträning, förstärkt arbetsträning eller sysselsättning i fas tre.

4.1.8 Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning

Introduktionsdatum: 1 januari 2001.

Beskrivning: Insatser som sker i samverkan mellan Arbetsförmedlingen och andra aktörer på arbetsmarknadens och som inte anordnas inom ramen för övriga program, men som inte strider mot reglerna i andra program.

Villkor: Projektet ska vara förenligt med den arbetsmarknadspolitiska verksamhetens huvuduppgifter (se avsnitt 2). Arbetsförmedlingen ska ingå en överenskommelse med den som ska samverka om ett projekt. Av överenskommelsen ska det framgå vad som är projektets syfte, dess innehåll, omfattning och finansiering, formerna för Arbetsförmedlingens medverkan och avtalat projektstöd till den som i samverkan med Arbetsförmedlingen anordnar projektet. Det ska också framgå hur projektet ska följas upp och utvärderas. Medel som avsätts till projektet får inte användas till försörjning av deltagarna.

4.1.9 Stöd till start av näringsverksamhet

Introduktionsdatum: 1 juli 1984.

Beskrivning: Aktivitetsstöd betalas för en företagares försörjning under inledningskedet av näringsverksamheten.

Målgrupp: Stödet riktar sig till personer som är eller riskerar att bli arbetslösa och som bedöms ha goda förutsättningar att driva näringsverksamhet med tillfredsställande lönsamhet och som genom verksamheten kan få varaktig sysselsättning. Personer bosatta i sådant stödområde A eller B som avses i 2 § i förordningen (1999:1382) om stödområden för vissa regionala företagsstöd får beviljas stöd utan att de är eller riskerar bli arbetslösa.

Villkor: Stöd till start av näringsverksamhet får inte lämnas till verksamheter inom jordbruk- och transportsektorn, undantag kan dock göras för taxiverksamhet. Stödet får inte snedvrida konkurrensförutsättningarna för annan verksamhet.²⁶

Arbetsförmedlingen bör inhämta upplysningar om den enskilde och dennes förutsättningar att driva näringsverksamhet innan den beslutar om stöd.

Tid i programmet: Stöd lämnas normalt under högst sex månader men kan under vissa omständigheter förlängas, exempelvis om det behövs p.g.a. sjukdom eller för att ett myndighetstillstånd som behövs för verksamheten försernats.

4.2 Övriga stöd och insatser

4.2.1 Etableringssamtal

Introduktionsdatum: Försöksverksamhet på fyra orter²⁷ under 2009–2010.

Arbetsförmedlingen och Migrationsverket samverkar kring nyanlända flyktingar. Genom etableringssamtalet ska den nyanländes intressen, yrkeserfarenheter, utbildningsbakgrund och behov av stöd klargöras. Individens ska ges information om var i landet det finns förutsättningar för boende och arbete utifrån hans eller hennes bakgrund, och på så sätt ska individens etablering på arbetsmarknaden påskyndas.²⁸

---

²⁶ Arbetsförmedlingen (2010b).

²⁷ Göteborg, Karlskrona, Kristianstad och Skellefteå.

²⁸ Arbetsförmedlingen (2010c).

4.2.2 Flyttningsbidrag

Förordning (1999:594) om flyttningsbidrag

Beskrivning: Bidrag till flyttning eller pendling som sker av arbetsmarknadspolitiska skäl. Bidrag lämnas i form av respensning och pendlingsstöd.

Gemensamma villkor: Bidrag får lämnas till den som fyllt 25 år. Flyttningsbidrag får inte lämnas om anställningen på den nya orten kan ses som en flyttning mellan arbetsplatser inom samma företag. Bidrag får heller inte lämnas om anställningen är arbetstagarens första anställning efter avslutad utbildning. Undantag kan göras om den avslutade utbildningen har varit arbetsmarknadsutbildning eller kommunal vuxenutbildning. Bidrag får endast lämnas vid anställningar i Sverige eller vid besök på ort i Sverige för att ansöka om anställning.²⁹

Respensning

Målgrupp: Respensning får lämnas till personer som är eller riskerar att bli arbetslösa, vilka söker ett arbete genom Arbetsförmedlingen och som inte bedöms kunna få ett arbete i eller nära hemorten. Bidrag kan även lämnas till den som har en yrkeshögskoleutbildning och som fått anställning inom yrket vid ett stödberättigat företag inom ett sådant stödområde som avses i förordningen (1999:1382) om stödområden för vissa regionala företagsstöd, om arbetskraft med sådan utbildning inte finns att få tag i på orten. Detsamma gäller den som bor inom ett sådant sökområde och har fått stadigvarande anställning på annan ort, om flyttningen förbättrar möjligheterna för någon annan arbetsökande som har svårt att byta bostadsort att få arbete inom stödområdet.

Villkor: Ansökan om bidrag ska göras före resan eller flyttningen. Ersättning för resa och logi (sökanderesan) kan även lämnas till den som fyllt 20 år.

Ersättning till den arbetssökande: Respensning kan lämnas för resa, logi och transport av bohag. Ersättning för resa och logi får lämnas för besök på annan ort, om besöket bedöms vara nödvändigt för att anställningen ska komma till stånd. Ersättning för transport av bohag får lämnas till den som fått en anställning som beräknas vara minst sex månader på annan ort, om bidragstagaren fått bostad på den orten eller i dess närhet.

---

²⁹ Arbetsförmedlingen (2008b).

Kostnader för resa och logi (sökanderesa) ersätts enligt billigaste färd sätt. Kostnader för resa med egen bil kan ersättas om det är motiverat att en resa görs med bil.

Pendlingsstöd

Beskrivning: Pendlingsstöd lämnas för dagpendling och veckopendling.

Målgrupp: Personer som är arbetslösa och söker arbete genom Arbetsförmedlingen och som inte bedöms kunna få ett arbete i eller nära hemorten men som fått anställning på en ort som ligger på ett sådant avstånd att resekostnaden överstiger kostnaden för en resa inom normalt pendlingsavstånd från hemorten.

Villkor: Bidrag lämnas inte om arbetstagaren i den nya anställningen får reseersättning för pendlingskostnaden eller om anställningen beräknas vara kortare än sex månader i fråga om dagpendling och tre månader när det gäller veckopendling. Bidrag för veckopendling får endast lämnas till den som bor på en ort där arbetslösheten i yrket är hög och som har fått arbete i en region där det finns brist på arbetskraft i yrket. Ansökan om bidrag ska göras innan anställningen tillträds.

Ersättning till den arbetsökande: Stöd för dagpendling lämnas för resekostnader som överstiger de kostnader som arbetstagaren skulle ha haft vid normalt pendlingsavstånd, dock med högst 2 000 kronor i månaden. Bidraget lämnas under högst tolv månader och endast en gång under en tvåårsperiod.

Pendlingsstöd för veckopendling lämnas för skäligen kostnader för en resa tur och retur mellan hemorten och arbetsorten varannan vecka, och därutöver med 1 200 kronor per månad om den enskilde har kostnader för dubbelt boende. Stödet får lämnas under högst tolv månader samman lag under en fyraårsperiod.

4.2.3 Nystartsjobb

Förordning (2006:1481) om stöd för nystartsjobb

Introduktionsdatum: 1 januari 2007.

Syftet med nystartsjobb är att stimulera arbetsgivare att anställa personer som varit utan arbete en längre tid. Stödet riktar sig till alla arbetsgivare och motsvarar beloppet av den lagstadgade arbetsgivaravgiften. För ungdomar som varit sjukskrivna lämnas ytterligare stöd motsvarande arbetsgivaravgiften för ungdomar (särskilt nystartsjobb). Stödet motsvarar den dubbla arbetsgivaravgiften om arbetstagaren är över 26 år gammal.

Nystartsjobbet behöver inte förmedlas från Arbetsförmedlingen men arbetsgivaren måste ansöka om stödet därifrån. Den arbetssökande ska själv visa att han eller hon kvalificerar sig för nystartsjobb. Stödet kan lämnas för tillsvidare-, prov- och tidsbegränsade anställningar. Det tillgodoförs arbetsgivaren genom kreditering på dennes skattekonto.

Målgrupp: Stöd kan lämnas vid anställning av personer som är 26 år, anmälda hos Arbetsförmedlingen, och som (under en ramtid på 15 månader) på heltid sedan minst ett år har:

1. varit arbetslös eller deltagit i ett arbetsmarknadspolitiskt program
2. haft ett skyddat arbete hos Samhall
3. varit arbetslös och fått ekonomiskt bistånd från socialtjänsten
4. fått sjukpenning, rehabiliteringspenning, sjuk- eller aktivitetsersättning
5. omfattas av en kombination av förhållanden i (1)–(4).

Ungdomar mellan 20 och 26 år som omfattas av förhållandena i (1)–(4) eller en kombination av sådana förhållanden, och som är arbetslösa och anmälda hos Arbetsförmedlingen, kan få nystartsjobb efter sex månader (beräknas på en ramtid på nio månader).

Nystartsjobb kan också lämnas för den som är inskriven vid Arbetsförmedlingen och som beviljats uppehållstillstånd inom de senaste tre åren, eller för den som har uppehållstillstånd som familjemedlem till en EES-medborgare. Stödet beviljas också för den som är inskriven i jobb- och utvecklingsgarantin men som inte kvalificerar sig för nystartsjobb på någon annan grund. Även den som beviljats utslussningsåtgärder från fängelse eller är villkorligt frigiven men inte fullgjort prøvotiden samt är arbetslös och anmäld vid Arbetsförmedlingen kan få nystartsjobb. Nystartsjobb som lämnas på de här grunderna kan lämnas för en person som vid årets ingång fyllt 20 år.

Nystartsjobb kan även lämnas för deltidsarbetslösa. Den som varit förhindrad att arbeta på grund av vård av eget barn under två år får räkna bort den tiden för att uppnå villkoren.

Villkor: Stödet lämnas under förutsättning att lön lämnas enligt kollektivavtal eller är likvärdig med kollektivavtal inom branschen.

Tid med stöd: Stöd för nystartsjobb lämnas under lika lång tid som den som anställs har varit frånvarande från arbetslivet, dock längst under fem år. För personer över 55 år kan stödet lämnas under dubbelt så lång tid, dock längst i tio år eller till månaden individen fyller 65 år. För ungdomar mellan 20 och 26 år lämnas stöd i längst ett år. För deltagare i jobb- och utvecklingsgarantin lämnas stöd under ett år. För nyanlända invandrare kan stöd lämnas i högst tre år från det år de fick uppehållstillstånd. För den som beviljats utslussningsåtgärder från fängelse eller för den som är villkorligt frigiven kan stödet lämnas motsvarande den utdömda strafftiden, dock minst ett och högst fem år. Beslut om nystartsjobb fattas för längst ett år i taget.

5 Särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga

I detta avsnitt beskrivs reglerna för de arbetsmarknadspolitiska insatser som riktas till funktionshindrade³⁰ vid utgången av 2009. Stöden finansieras från anslag 1:4 Lönebidrag och Samhall m.m. i utgiftsområde 14, Arbetsmarknad, i statsbudgeten. Syftet med stöden är att ge personer med funktionshinder samma möjligheter att delta i arbetslivet som personer utan funktionshinder. För 2009 uppgår anslaget till drygt 14 miljarder kronor, varav 4,4 miljarder går till Samhall AB.

5.1 Särskilda program och stöd

Förordning (2000:630) om särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga

---

³⁰ 2006 ersattes begreppet "arbetshandikappad" med "personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga". Av språkliga skäl används ibland i den kommande texten funktionshinder som en förkortning av begreppet "personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga".

Programmen omfattar stöd och insatser som syftar till att kompensera den nedsättning av arbetsförmåga som finns hos personer med funktionshinder samt att stärka dessa personers möjligheter att få eller behålla ett arbete. Den som vill ta del av stöd ska samråda med Arbetsförmedlingen innan han eller hon vidtar en åtgärd som innebär en kostnad. Arbetsförmedlingen bedömer vilka stöd och insatser som är lämpliga i varje enskilt fall.

5.1.1 Lönebidrag

Introduktionsdatum: Infördes ursprungligen 1980.

Beskrivning: Lönebidrag innebär ekonomiskt stöd till arbetsgivare vid anställning av en person med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga. Stöd kan lämnas vid nyanställning, när en anställd återgår till sitt arbete efter att ha haft hel tidsbegränsad sjukersättning eller hel aktivitetsersättning, samt när en arbetstagare som tidigare haft anställning med lönebidrag får sin arbetsförmåga försämrad inom tre år från det att lönebidraget senast lämnades. Lönebidrag får även lämnas för arbetstagare som övergår från skyddat arbete hos en offentlig arbetsgivare till en annan anställning hos arbetsgivaren.

Lönebidrag kan också lämnas till en arbetsgivare som i samråd med Arbetsförmedlingen anställer en person med funktionshinder när denne lämnar en annan anställning med lönebidrag. I sådana fall lämnas bidrag för den återstående tid som lönebidrag har beviljats. Bidrag får även lämnas i de fall en person med funktionshinder lämnar en anställning som inte finansierats med lönebidrag om den som anställs är långtidssjukskriven från sin anställning och arbetsgivaren har fullgjort sin rehabiliteringsskyldighet men arbetstagaren ändå inte bedöms kunna återgå till anställningen.

Målgrupp: Lönebidrag får lämnas till personer med ett funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga som inte bedöms kunna få eller behålla ett arbete om stödet inte lämnas.

Villkor: Arbetsförmedlingen anvisar arbetstagare. En anvisning får endast göras om arbetet bedöms lämpligt utformat efter den sökandes behov och kan bidra till att den anställde utvecklas och förbättrar sin arbetsförmåga, då arbetsmiljön är tillfredsställande och uppfyller arbetsmiljölagens krav samt om

lön och andra anställningsförmåner följer kollektivavtal eller är likvärdiga med förmåner enligt kollektivavtal inom branschen.

Arbetsförmedlingen ska verka för att arbetstagaren övergår till en anställning utan lönebidrag. I samband med anvisningen ska en individuell handlingsplan upprättas för att underlätta en sådan övergång.

Tid i programmet: Lönebidrag får lämnas under längst fyra år. Stödet får endast förlängas utöver det fjärde året om det efter en särskild prövning bedömts motiverat med hänsyn till arbetstagarens arbetsförmåga. En förlängning ska omprövas regelbundet. Ett första beslut om lönebidrag får omfatta högst ett år.³¹

Ersättning till arbetsgivare: Bidraget storlek fastställs med hänsyn till graden av nedsättning av arbetstagarens arbetsförmåga och hur stor del av arbetsgivarens lönekostnad som är bidragsgrundande. Den del av lönekostnaden som vid heltidsarbete överstiger en bruttolön om 16 700 kronor per månad läggs inte till grund för bidrag. Om bidrag lämnas till en allmännyttig organisation med mer än 80 procent av den bidragsgrundande lönekostnaden lämnas även ersättning för merkostnader med 70 kronor per dag och person.

Bidragsgrundande lönekostnad är kontant bruttolön inklusive sjuklön och semesterlön, lagstadgade sociala avgifter och avgifter enligt lagen om allmän löneavgift samt premier för avtalsenliga arbetsmarknadsförsäkringar. Bidrag lämnas endast för dagar som ingår i den normala veckoarbetstiden och för vilka arbetsgivaren betalar lön eller sjuklön. Vid deltidsarbete minskas stödet i förhållande till arbetstiden.

5.1.2 Skyddat arbete

Beskrivning: Skyddat arbete finns i två former: skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare och skyddat arbete hos Samhall.

Målgrupp: Funktionshindrade vars arbetsförmåga är så nedsatt att de inte kan få annat arbete och vars behov inte kan tillgodoses genom andra insatser.

---

³¹ Ams föreskrifter (AMSF 2000:6) om tillämpningen av förordningen (2000:630) om särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga.

Gemensamma villkor: Arbetsförmedlingen anvisar deltagare. En anvisning får endast göras om arbetet bedöms lämpligt utformat efter den sökandes behov och kan bidra till att den anställde utvecklas och förbättrar sin arbetsförmåga, då arbetsmiljön är tillfredsställande och uppfyller arbetsmiljölagens krav samt om lön och andra anställningsförmåner följer kollektivavtal eller är likvärdiga med förmåner enligt kollektivavtal inom branschen. Arbetsförmedlingen ska verka för att den som har skyddat arbete övergår till annan anställning.

Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare (OSA)

Introduktionsdatum: 1 juli 1985.

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till offentliga arbetsgivare som anordnar skyddat arbete för personer med funktionshinder.

Målgrupp: Arbetslösa som har ett socialmedicinskt funktionshinder, är berättigade till insatser enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade eller personer som på grund av långvarig och svår psykisk sjukdom inte tidigare har haft kontakt med arbetslivet eller har varit borta från det en längre tid.

Villkor: En anvisning får inte göras om arbetet bedrivs inom konkurrensutsatt verksamhet eller sektor. Arbetsgivaren ska tillsammans med Arbetsförmedlingen, den anställde och en lokal facklig organisation underteckna en överenskommelse som anger insatser som ska utveckla och öka den anställdes arbetsförmåga och möjligheter att få ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden.³²

Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare får kombineras med stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen och särskilda insatser för syn- och hörselskadade enligt första punkten i avsnitt 5.1.6.

Ersättningstid: Ett första beslut om bidrag får omfatta högst ett år.³³

Ersättning till arbetsgivare: Bidraget storlek fastställs med hänsyn till graden av nedsättning av arbetstagarens arbetsförmåga och hur stor del av arbetsgiva-

---

³² Arbetsförmedlingen (2008c).

³³ Ams föreskrifter (AMSFS 2000:6) om tillämpningen av förordningen (2000:630) om särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga.

rens lönekostnad som är bidragsgrundande. Den del av lönekostnaden som vid heltidsarbete överstiger en bruttolön om 16 700 kronor per månad läggs inte till grund för bidrag.

Bidragsgrundande lönekostnad är kontant bruttolön inklusive sjuklön och semesterlön, lagstadgade sociala avgifter och avgifter enligt lagen om allmän löneavgift samt premier för avtalsenliga arbetsmarknadsförsäkringar. Bidrag lämnas endast för dagar som ingår i den normala veckoarbetstiden och för vilka arbetsgivaren betalar lön eller sjuklön. Vid deltidarbete minskas stödet i förhållande till arbetstiden.

Skyddat arbete hos Samhall³⁴

Introduktionsdatum: Samhall bildades 1980.

Beskrivning: Samhall är ett statligt bolag som har till uppgift att ge arbete åt personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga. Bolaget bedriver affärsmässig verksamhet inom industriell verksamhet samt service- och tjänstesektor.

Mål: Samhall ska under 2009 ge arbete åt anställda med funktionshinder under minst 24,4 miljoner arbetstimmar. Minst 40 procent av dem som rekryteras till Samhall ska höra till de prioriterade grupperna: personer med psykiska funktionshinder, personer med generella inlärningssvårigheter samt personer med mer än en funktionsnedsättning. Minst 5 procent brutto av de tillsvidareanställda med funktionshinder ska lämna Samhall för ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden.

Villkor: Arbetsförmedlingen anvisar arbetstagare. Arbetsförmedlingen ska tillsammans med Samhall och den anställde upprätta en överenskommelse som anger syftet med anställningen, stödbehov, utvecklingsinsatser samt en tidsplan för en eventuell övergång till arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Arbetet bör så långt som möjligt vara utformat så att det tillvaratar och utvecklar den anställdes kompetens och intressen och stärker möjligheterna att på sikt få ett

---

³⁴ Förutom förordning (2000:630) om särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga baseras avsnittet på Arbetsförmedlingen (2008d) och Samhall (2010).

arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Skyddat arbete hos Samhall får inte kombineras med någon annan insats.

Tid inom Samhall: Tillsvidareanställning eller anställning till dess övergång till reguljärt arbete sker.

Ersättning till Samhall: Staten ersätter Samhall för de merkostnader som bolaget har.

5.1.3 Stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till arbetsgivare eller annan som har en kostnad för köp, hyra eller reparation av arbetshjälpmedel eller andra anordningar som en person med funktionshinder behöver som anställd, företagare, fri yrkesutövare eller för att kunna ta del av ett arbetsmarknadspolitiskt program, arbetslivsinriktad rehabilitering eller praktisk arbetslivsorientering. Stöd kan också lämnas för expertundersökningar för att klarlägga behovet av hjälpmedel.

Villkor: Stöd till hjälpmedel för en anställd lämnas för behov som framkommer under de första tolv månaderna av anställningen. För den som är anställd med lönebidrag, i skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare, i en trygghetsanställning eller utvecklingsanställning kan stödet lämnas så länge som lönebidraget lämnas eller anställningen varar. Stöd får inte lämnas för hjälpmedel som normalt behövs i verksamheten, som kan ersättas genom annat statligt stöd eller som enligt bestämmelserna ska utföras utan stöd.

Ersättning: Stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen får lämnas med högst 100 000 kronor vardera till den som har funktionshindret och till arbetsgivaren. Om stödet gäller datorbaserade hjälpmedel eller om det finns synnerliga skäl kan ett högre belopp lämnas. Om det inte finns särskilda skäl ska stöd till hjälpmedel som inte använts för avsett ändamål betalas tillbaka.

5.1.4 Stöd till personligt biträde

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till arbetsgivare eller annan som har kostnader för ett personligt biträde åt en person med funktionshinder som behöver biträde som anställd (inte vid utvecklings- eller trygghetsanställning), företagare, fri yrkesutövare, för att kunna ta del av ett arbetsmarknadspolitiskt program, arbetslivsinriktad rehabilitering eller praktisk arbetslivsorientering.

Ersättningstid: Beslut om stöd till personligt biträde får omfatta högst två år. Stödet omfattning ska följas upp och bedömas inför omprövning av beslut.³⁵

Ersättning: Stöd till personligt biträde lämnas med högst 60 000 kronor per år till arbetsgivaren eller den som har kostnaden för biträdet. Företagare som har funktionshinder som medför stora kommunikationssvårigheter kan få stöd om högst 120 000 kronor per år.

5.1.5 Särskild stödperson för introduktion och uppföljning

Beskrivning: Arbetsförmedlingen utser en särskild stödperson åt en person med funktionshinder vilken behöver extra stöd och träning i inledningsskedet av en anställning eller under arbetspraktik som föregår en anställning. Stödpersonerna kallas SIUS-konsulenter och de är anställda hos Arbetsförmedlingen.

Ersättningstid: Insatsen lämnas under högst sex månader under introduktionen samt under uppföljning av anställningen. Uppföljningsstöd får lämnas under högst ett år från anställningens början.³⁶

5.1.6 Särskilda insatser för syn- och hörselskadade

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till:

- 1) tal och punktskriftslitteratur som synskadade behöver för att ta del av arbetsmarknadsutbildning eller annan utbildning inom ramen för ett arbetsmarknadspolitiskt program
- 2) kostnader för tolk åt barndomsdöva, dövblinda, vuxendöva och hörselskadade som tar del av utbildning inom ett företag eller för inläsning på ljudmedier av facklitteratur till en synskadad som tar del av utbildning inom ett företag

Villkor: Stödet avser inte insatser som landstinget ska svara för.

---

³⁵ Ams administrativa föreskrifter (AMSF 2006:9) om tillämpningen av förordningen (2000:630) om särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga.

³⁶ Ams administrativa föreskrifter (AMSF 2006:9) om tillämpningen av förordningen (2000:630) om särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga.

Ersättning: Vid utgifter enligt första punkten kan samtliga kostnader ersättas. Vid utgifter enligt andra punkten ersätts kostnader med högst 50 000 kronor per år.

5.1.7 Särskilt stöd till start av näringsverksamhet

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till arbetslösa personer med funktionshinder som har kostnader för att skaffa utrustning eller andra kostnader när de startar näringsverksamhet.

Villkor: Näringsverksamheten måste förväntas ge ett väsentligt tillskott till försörjningen. Stödet får kombineras med stöd till start av näringsverksamhet.

Ersättning: Stödet får lämnas med högst 60 000 kronor per person. Stödet ska betalas tillbaka om näringsverksamheten läggs ned eller säljs inom tre år efter det att stödet lämnades, om det inte finns särskilda skäl.

5.1.8 Trygghetsanställning

Beskrivning: Anställning hos annan arbetsgivare än sådan som ingår i Samhall-koncernen för en person med funktionshinder och vars behov inte kan tillgodoses genom andra insatser.

Villkor: Arbetsförmedlingen ska verka för att den som har en trygghetsanställning övergår i annan anställning, och åtminstone var fjärde år pröva att stödets storlek inte överstiger den nivå som behövs för att kompensera för arbetstagarens nedsättning i arbetsförmåga eller arbetsgivarens särskilda kostnader. En trygghetsanställning får inte kombineras med stöd till personligt biträde.

Ersättning: Ersättningens storlek fastställs med hänsyn fastställs med hänsyn till graden av nedsättning av arbetstagarens arbetsförmåga och hur stor del av arbetsgivarens lönekostnad som är bidragsgrundande. Den del av lönekostnaden som vid heltidsarbete överstiger en bruttolön om 16 700 kronor per månad läggs inte till grund för bidrag.

Bidragsgrundande lönekostnad är kontant bruttolön inklusive sjuklön och semesterlön, lagstadgade sociala avgifter och avgifter enligt lagen om allmän löneavgift samt premier för avtalsenliga arbetsmarknadsförsäkringar. Bidrag lämnas endast för dagar som ingår i den normala veckoarbetstiden och för vilka

arbetsgivaren betalar lön eller sjuklön. Vid deltidsarbete minskas stödet i förhållande till arbetstiden.

Arbetsgivaren kan därtill få ersättning (anordnarbidrag) för särskilda kostnader med högst 130 kronor per dag och person. Sådan ersättning lämnas dock inte om arbetsgivaren blir kompenserad för särskilda kostnader genom annat stöd.

5.1.9 Utvecklingsanställning

Beskrivning: Anpassat arbete hos en offentlig eller privat arbetsgivare för en person med funktionshinder för att denne ska kunna utveckla sin arbetsförmåga.

Villkor: Utvecklingsanställning får inte kombineras med stöd till personligt biträde eller särskild stödperson för introduktion och uppföljning (SIUS). En utvecklingsanställning omfattas inte av lagen om anställningsskydd.

Tid i program: Stöd lämnas under längst 12 månader. Anställningen kan förlängas i längst 12 månader om det finns särskilda skäl.

Ersättning: Ersättningens storlek fastställs med hänsyn till graden av nedsättning av arbetstagarens arbetsförmåga och hur stor del av arbetsgivarens lönekostnad som är bidragsgrundande. Den del av lönekostnaden som vid heltidsarbete överstiger en bruttolön om 16 700 kronor per månad läggs inte till grund för bidrag.

Bidragsgrundande lönekostnad är kontant bruttolön inklusive sjuklön och semesterlön, lagstadgade sociala avgifter och avgifter enligt lagen om allmän löneavgift samt premier för avtalsenliga arbetsmarknadsförsäkringar. Bidrag lämnas endast för dagar som ingår i den normala veckoarbetstiden och för vilka arbetsgivaren betalar lön eller sjuklön. Vid deltidsarbete minskas stödet i förhållande till arbetstiden.

Arbetsgivaren kan därtill få ersättning (anordnarbidrag) för särskilda kostnader med högst 130 kronor per dag och person. Sådan ersättning lämnas dock inte om arbetsgivaren blir kompenserad för särskilda kostnader genom annat stöd.

6 Europeiska socialfonden

Genom medlemskapet i Europeiska unionen har Sverige möjlighet att delta i olika gemensamma europeiska utvecklingsprogram, bland annat genom Europeiska socialfonden. Socialfonden är den ena av EU:s två strukturfonder, vilka är viktiga instrument i genomförandet av den s.k. Lissabonstrategin och den Europeiska sysselsättningsstrategin. Syftet med strukturfonderna är att minska skillnaderna i utvecklingsnivå mellan olika regioner och länder inom unionen. Socialfonden ska främja integrering på arbetsmarknaden av arbetslösa och andra mindre gynnade grupper, främst genom stöd till utbildningsåtgärder.³⁷

Under programperioden 2007–13 är socialfonden i Sverige uppdelad i två områden: *kompetensförsörjning* och *ökat arbetskraftsutbud*. Projekt inom området kompetensförsörjning ska rikta sig till personer som har sysselsättning. Stöd lämnas till projekt som syftar till att: (1) underlätta för människor att utvecklas i takt med arbetslivets krav, (2) öka kunskaperna om hur man motverkar diskriminering och främjar likabehandling, (3) öka kunskapen om hur långtidssjukskrivningar kan förebyggas. Inom området ökat arbetskraftsutbud riktar sig projekten till personer som har varit borta från arbetslivet eller som ännu inte etablerat sig på arbetsmarknaden. Projekten där ska: (1) underlätta för personer som står långt från arbetsmarknaden att etablera sig samt öka deras möjligheter att arbeta utifrån sina egna förutsättningar, (2) underlätta etableringen i arbetslivet för ungdomar och motverka att de hamnar i utanförskap, (3) underlätta etableringen i arbetslivet för personer med utländsk bakgrund, eller (4) underlätta för personer som är eller har varit långtidssjukskrivna att komma tillbaka till arbetslivet.³⁸

För programperioden 2007–13 har Sverige tilldelats 6,2 miljarder kronor från Europeiska socialfonden. Av medlen fördelas 30 procent för projekt inom kompetensförsörjning och 70 procent för projekt inom ökat arbetskraftsutbud.³⁹ Utbetalningar från socialfonden redovisas i statsbudgeten under utgiftsområde 14, anslag 1:6. Utbetalningarna avser delfinansiering av det nationella strukturfondsprogrammet för regional konkurrenskraft och sysselsättning. Anslaget bekostar även den statliga medfinansieringen av insatser inom programmet för

---

³⁷ Svenska ESF-rådet (2009).

³⁸ Svenska ESF-rådet (2008).

³⁹ Regeringens prop. 2008/09:1.

kompetensutveckling. För 2009 uppgår anslaget till 970 miljoner kronor. Svenska ESF-rådet är utbetalande myndighet.

7 Viktiga förändringar under 2009

7.1 Förändringar i arbetslöshetsförsäkringen

2009-07-01 Villkoren för medlemskap i arbetslöshetskassor förändras. Kravet på viss arbetad tid tas bort som inträdesvillkor för medlemskap. Även den som inte arbetar vid ansökningstillfället har rätt att bli medlem om personen uppfyllde villkoren när han eller hon senast arbetade.⁴⁰

7.2 Förändringar i de arbetsmarknadspolitiska programmen och stöden

Jobb- och utvecklingsgarantin

2009-03-02⁴¹ Även föräldraledighet bryter inskrivning i jobb- och utvecklingsgarantin, om frånvaron pågår mer än en månad.

En anvisning till jobb- och utvecklingsgarantin kan även återkallas om den som anvisats inte har regelbunden kontakt med en arbetsförmedlare.

Nystartsjobb

2009-02-01⁴² Syftesformuleringen för nystartsjobb ändras. Tidigare skulle nystartsjobb stimulera till anställningar av personer som har svårigheter att få ett reguljärt arbete, nu syftar stödet till att stimulera till anställningar av personer som har varit utan anställning en längre tid.

Kvalificeringstiden för nystartsjobb ska bedömas inom en ramtid på 15 månader innan ansökan från arbetsgivaren inkommit.

Tidigare krav på att anställningsförmåner ska vara utformade enligt kollektivavtal, eller likvärdiga, upphör.

---

⁴⁰ Lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor (SFS 2009:665).

⁴¹ Förordning om ändring i förordningen (2007:414) om jobb- och utvecklingsgarantin (SFS 2009:8).

⁴² Förordning om ändring i förordningen (2006:1481) om stöd för nystartsjobb (SFS 2008:1437).

2009-03-01⁴³ Stödet som betalas till arbetsgivare vid nystartsjobb höjs från att motsvara arbetsgivaravgiften till att motsvara arbetsgivaravgiften gånger två för arbetstagare som är över 26 år.

Den övre åldersgränsen för vem som omfattas av ungdomsbestämmelserna höjs till 25⁴⁴ och en månad senare 26 år.

Särskilda bestämmelser för nystartsjobb för deltidsarbetslösa tas bort.

För ungdomar som kvalificerat sig för nystartsjobb genom sjukskrivning ges utöver stöd motsvarande arbetsgivaravgiften också stöd motsvarande arbetsgivaravgiften för ungdomar.

2009-07-28 Även personer som inom de senaste tre åren beviljats uppehållstillstånd i egenskap av familjemedlem till EES-medborgare, enligt utlänningslagen (2005:716), kan kvalificera sig för nystartsjobb.⁴⁵

7.3 Förändringar i särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga

Stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen

2009-01-01 Stödet höjs från 50 000 till 100 000 kronor.⁴⁶

Stöd till personligt biträde

2009-01-01 Stödet höjs från 50 000 till 60 000 kronor per år. Stödet till företagare som har funktionshinder höjs från 100 000 till 120 000 kronor per år.⁴⁷

---

⁴³ Förordning om ändring i förordningen (2006:1481) om stöd för nystartsjobb (SFS 2009:26).

⁴⁴ Förordning om ändring i förordningen (2006:1481) om stöd för nystartsjobb (SFS 2008:1437).

⁴⁵ Förordning om ändring i förordningen (2006:1481) om stöd för nystartsjobb (SFS 2009:762).

⁴⁶ Förordning om ändring i förordningen (2000:630) om särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga (SFS 2008:1438).

⁴⁷ Förordning om ändring i förordningen (2000:630) om särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga (SFS 2008:1438).

Referenser

Ams administrativa föreskrifter (AMSF 2006:9) om tillämpningen av förordningen (2000:630) om särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga.

Ams föreskrifter (AMSF 2000:6) om tillämpningen av förordningen (2000:630) om särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga.

Arbetsmarknadsverket (2005) ”Vikariepoolen – Rekrytera”. Hämtat från <https://prod.vis.ams.se>. Publicerat 23 maj 2005. Hämtat 23 augusti 2006.

Arbetsförmedlingen (2008a) ”Kort om Arbetsförmedlingen”. Hämtat från <http://www.arbetsformedlingen.se>. Hämtat 27 juni 2008.

Arbetsförmedlingen (2008b) ”Flyttningsbidrag/respenning” (faktablad). Hämtat från <http://www.arbetsformedlingen.se>. Publicerat i juni 2008. Hämtat 26 juni 2009.

Arbetsförmedlingen (2008c) ”Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare (OSA)” (faktablad) Hämtat från <http://www.arbetsformedlingen.se>. Publicerat i december 2008. Hämtat 8 juli 2009.

Arbetsförmedlingen (2008d) ”Anställning hos Samhall” (faktablad) Hämtat från <http://www.arbetsformedlingen.se>. Publicerat i november 2008. Hämtat 8 juli 2009

Arbetsförmedlingen (2009a) ”Handläggarsöd för handlingsplan”. Hämtat från <https://prod.vis.ams.se>. Publicerat 27 augusti 2009. Hämtat 21 september 2009.

Arbetsförmedlingen (2009b) ”Vägledning till arbete”. Hämtat från <https://prod.vis.ams.se>. Publicerat 28 februari 2008. Hämtat 22 september 2009.

Arbetsförmedlingen (2009c) ”Riktlinjer och strategi för arbetslivsinriktad rehabilitering”. Hämtat från <https://prod.vis.ams.se>. Publicerat 5 maj 2009. Hämtat 18 maj 2010.

Arbetsförmedlingen (2009d) ”Riktlinjer för anvisningar till lämpligt arbete eller arbetsmarknadspolitiskt program”. Hämtat från <https://prod.vis.ams.se>. Publicerat 16 december 2009. Hämtat 2 juni 2010.

Arbetsförmedlingen (2009e) ”Annonsera direkt – Rekrytera”. Hämtat från <https://prod.vis.ams.se>. Publicerat 24 februari 2009. Hämtat 24 september 2009.

Arbetsförmedlingen (2009f) ”Arbetsplatsintroduktion” (faktablad). Hämtat från <http://www.arbetsformedlingen.se>. Publicerat i september 2009. Hämtat 6 juli 2010.

Arbetsförmedlingen (2009g) ”Prova på-platser”. Hämtat från <https://prod.vis.ams.se>. Publicerat 29 maj 2009. Hämtat 7 juli 2010.

Arbetsförmedlingen (2010a) ”Praktik”. Hämtat från <https://prod.vis.ams.se>. Publicerat 6 juli 2010. Hämtat 7 juli 2010.

Arbetsförmedlingen (2010b) ”Stöd till start av näringsverksamhet” (faktablad). Hämtat från <http://www.arbetsformedlingen.se>. Publicerat i januari 2010. Hämtat 8 juli 2010.

Arbetsförmedlingen (2010c) ”Försöksverksamhet med etableringssamtal” (faktablad). Hämtat från <http://www.arbetsformedlingen.se>. Hämtat 9 juli 2010.

Arbetsmarknadsstyrelsens föreskrifter (2004:11) om individuella handlingsplaner.

Arbetsmarknadsstyrelsens administrativa föreskrifter (AMSFS 2005:4) om handläggning av arbetsförmedlingsärenden.

Förordning (1996:1100) om aktivitetsstöd.

Förordning (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring.

Förordning (1997:1275) om anställningsstöd.

Förordning (1999:594) om flyttningsbidrag.

Förordning (1999:1382) om stödområden för vissa regionala företagsstöd.

Förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

Förordning (2000:630) om särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga.

Förordning (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program.

Förordning (2003:623) om arbetsplatsintroduktion.

Förordning (2006:1481) om stöd för nystartsjobb.

Förordning (2007:414) om jobb- och utvecklingsgarantin.

Förordning (2007:813) om jobbgaranti för ungdomar.

Förordning (2007:906) med instruktion för Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen

Förordning (2007:1030) med instruktion för Arbetsförmedlingen.

Förordning om ändring i förordningen (2000:630) om särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga (SFS 2008:1438).

Förordning om ändring i förordningen (2006:1481) om stöd för nystartsjobb (SFS 2008:1437).

Förordning om ändring i förordningen (2006:1481) om stöd för nystartsjobb (SFS 2009:26).

Förordning om ändring i förordningen (2006:1481) om stöd för nystartsjobb (SFS 2009:762).

Förordning om ändring i förordningen (2007:414) om jobb- och utvecklingsgarantin (SFS 2009:8).

Försäkringskassan (2010) ”Utvecklingsersättning” Hämtat från <http://www.forsakringskassan.se>. Hämtat 9 juli 2010.

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (2009) ”Om IAF”. Hämtat från <http://www.iaf.se>, 4 juni 2009.

Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Lag (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

Lag (1997:239) om arbetslöshetskassor.

Lag (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program.

Lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor (SFS 2009:665).

Regeringen (2008) ”Regleringsbrev för budgetåret 2009 avseende Arbetsförmedlingen och anslag inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv.

Regeringens proposition 2008/09:1.

Samhall (2010) *Samhall. Års- och hållbarhetsredovisning 2009*.

Svenska ESF-rådet (2008) "Socialfonden" Hämtat från <http://www.esf.se>.
Uppdaterad 27 maj 2008. Hämtad 13 juli 2009.

Svenska ESF-rådet (2009) "Strukturfonderna" Hämtat från <http://www.esf.se>.
Uppdaterad 10 juni 2009. Hämtad 13 juli 2009.

Utlänningslagen (2005:716).

Tabellbilaga

Tabell 1 Arbetsförmedlingens sökandekategorier

Kod	Sökandekategorier (skat)	Categories
11	Arbetslösa, platsförmedlingsservice	Unemployed, Placement Service
96-98	Arbetslösa (tillfälliga koder)	Unemployed (temporary codes)
14	Arbets sökande med förhinder	Jobseekers presently prevented
21	Deltidsarbetslösa	Part-time unemployment
22	Timanställda	Employed by the hour
23	Yrkesfiskare	Fisherman by trade
31	Tillfälligt arbete	Temporary employed
33	Nystartsjobb	New start jobs
34	EU/EES-sökande	EU/EES-appliant
35	Ombytessökande Samhall	Job-changers Samhall
36	Särskilt nystartsjobb	Special new start jobs
37	Nystartsjobb för deltidsarbetslösa	New start jobs for part-time unemployed
38	Utvecklingsanställning	Development Employment
39	Trygghetsanställning	Security Employment
41	Ombytessökande	Job-changers
42	Lönebidrag	Wage Subsidy (disabled persons)
43	Offentligt skyddat arbete	Sheltered Public Employment
46	Start av näringsverksamhet	Start-up Grants
49	Särskilt anställningsstöd	Special Recruitment Incentive
54	Arbetspraktik	Work Experience
59	Prova på-plats	Trial Opportunity
67	Praktisk kompetensutveckling	Skill development
69	Jobbgaranti för ungdomar	Youth Job Programme
70	Jobb- och utvecklingsgarantin	Job and Development Programme
71	Arbetslivsinriktad rehabilitering	Employability Rehabilitation Programme
73	Aktiviteter inom vägledning och platsförmedling	Activities within Counseling Guidance and Placement Service
75	Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning	Projects with Employment Policy Orientation
76	Fördjupad kartläggning och väg-	In-depth Assessment and Counseling

Kod	Sökandekategorier (skat)	Categories
	ledning	Guidance
78	Instegsjobb	Entry Recruitment Incentive
79	Jobb- och utvecklingsgarantin fas 3	Job and Development Programme, phase 3
81	Arbetsmarknadsutbildning	Employment Training
83	Förberedande utbildning	Preparatory Training Courses
85	Lärlingsplatser	Apprentice Jobs

Tabell 2 Antal arbetslösa och deltagare i arbetsmarknadspolitiska program 2009, månadsvis

Kvarstående sökande	09-01	09-02	09-03	09-04	09-05	09-06	09-07	09-08	09-09	09-10	09-11	09-12
Arbetslösa	207 383	214 970	219 265	218 624	212 518	230 787	248 066	257 828	250 341	246 886	242 622	256 438
Arbetsökande med förhinder	52 693	51 866	50 878	50 845	51 076	49 220	49 317	47 257	46 882	47 303	49 929	54 106
Deltidsarbetslösa	38 696	38 590	38 557	38 339	37 881	38 491	38 356	38 502	38 226	38 318	37 938	37 377
Timanställda	60 488	61 026	61 391	61 237	60 955	58 603	58 310	59 383	61 471	62 742	63 313	63 554
Yrkesfiskare	923	923	907	902	894	888	883	876	875	876	879	873
Tillfälligt arbete	18 259	18 985	19 860	19 458	22 479	36 740	39 222	30 689	26 82	25 670	25 542	22 043
Nystartsjobb	13 934	13 948	14 390	15 315	16 536	18 048	18 422	18 750	19 300	19 797	20 515	20 869
EES/EU-sökande	76	69	81	76	83	99	109	101	95	97	89	92
Ombytessökande Samhall	2 210	2 236	2 285	2 333	2 372	2 707	2 767	2 665	2 483	2 482	2 506	2 471
Särskilt nystartsjobb	1 396	1 461	1 534	1 582	1 619	1 641	1 617	1 622	1 614	1 625	1 615	1 615
Nystartsjobb, deltids- och timanställda	334	317	278	250	232	202	179	159	111	78	62	44
Utvecklingsanställning	1 935	1 944	1 892	1 866	1 885	1 907	1 883	1 895	1 890	1 897	1 957	1 940
Trygghetsanställning	8 067	8 293	8 627	9 126	9 550	9 921	10 263	10 383	10 641	11 048	11 396	11 651
Ombytessökande	17 852	18 385	18 932	19 099	19 681	19 042	18 279	18 441	18 714	18 663	18 584	18 353
Lönebidrag	53 336	52 875	52 305	51 739	51 456	51 026	50 211	49 996	49 514	48 796	48 139	47 569
Offentligt skyddat arbete	4 489	4 497	4 505	4 449	4 446	4 475	4 352	4 413	4 414	4 433	4 443	4 474
Start av näringsverksamhet	648	759	1 055	1 459	1 900	2 319	2 563	2 934	3 265	3 494	3 777	3 802
Särskilt anställningsstöd (inom aktgar)	5 430	5 303	4 938	4 787	4 694	4 475	4 334	4 127	3 883	3 580	3 362	3 095
Arbetspraktik	811	1 399	2 130	2 741	3 411	5 051	5 346	7 336	11 216	13 580	16 059	14 001

Kvarstående sökande	09-01	09-02	09-03	09-04	09-05	09-06	09-07	09-08	09-09	09-10	09-11	09-12
Prova-på-plats	163	213	381	527	622	634	548	694	939	1 024	1 138	781
Praktisk kompetensutveckling			148	706	1 222	1 573	1 457	1 884	2 648	2 987	3 122	2 586
Jobbgaranti för ungdomar	22 130	25 547	29 635	33 354	35 189	33 314	32 714	30 906	35 831	40 448	46 170	51 599
Jobb- och utvecklingsgarantin	51 150	52 182	53 518	54 342	54 780	54 012	54 249	54 098	52 898	51 982	52 420	54 043
Arbetslivsinriktad rehabilitering	7 884	8 624	9 766	10 387	10 595	10 133	9 386	9 776	10 337	10 456	11 012	10 495
Aktiviteter inom vägledning o platsförm.	263	379	499	635	715	787	859	870	804	867	900	971
Projekt m arbetsmarknadspol. inr.	82	99	133	136	114	78	65	97	129	155	171	118
Fördjupad kartläggning och vägledning	135	173	231	319	279	220	229	171	166	176	185	180
Anställningsstöd för långtidssjukskrivna												1
Instegsjobb	1 992	2 138	2 206	2 370	2 470	2 636	2 570	2 570	2 562	2 496	2 554	2 408
Jobb- och utvecklingsgarantin fas 3			19	73	247	1 331	2 469	4 096	6 800	8 997	10 685	11 931
Arbetsmarknadsutbildning	3 049	3 422	3 862	4 167	4 213	4 196	3 857	4 288	4 833	5 097	5 658	5 646
Förberedande utbildning	1 224	1 383	1 851	1 923	2 034	1 716	1 235	1 813	2 439	2 761	3 637	2 340
Lärlingsplatser	1	1	1	1	1							
Arbetslös felregistrering av beslut	56	68	45	58	65	58	39	57	73	65	86	68
Arbetslös avbrott/återkallande av beslut	559	563	615	672	833	863	760	1 012	873	1 013	907	953
Arbetslös slutförd beslutsperiod	1 968	2 069	1 661	1 556	2 544	2 053	2 051	2 607	2 049	3 517	2 467	3 262
Samhall	19 356	19 486	19 450	19 351	19 385	19 912	20 056	19 649	19 421	19 330	19 264	19 141

Tabell 3 Arbetsmarknadspolitiska program och stöd, använda medel 2009

Anslag 1:2 Aktivitetsstöd	09-01	09-02	09-03	09-04	09-05	09-06	09-07	09-08	09-09	09-10	09-11	09-12	Summa Tkr
Upphandlad arbetsmarknadsutb.	18 045	16 937	23 107	24 783	27 666	34 613	36 525	32 045	36 670	41 903	44 264	57 280	393 938
Arbetspraktik	2 784	3 372	8 707	13 597	17 401	25 253	34 462	34 726	48 758	76 162	91 056	136 753	499 032
Start av näringsverksamhet	5 723	5 903	7 365	8 965	12 908	18 589	24 647	26 193	31 030	36 777	36 642	47 403	262 145
Aktiviteter inom vägl. o platsf.	-12	-44	437	584	1 355	731	1 089	776	1 153	1 146	1 154	1 316	9 685
Arbetslivsinriktad rehabilitering	11 487	11 209	16 012	17 530	18 355	21 097	18 327	11 466	11 794	13 878	13 771	18 412	183 337
Förberedande utbildning	4 822	4 591	7 331	8 984	10 098	13 139	12 016	6 843	10 194	13 947	16 145	23 446	131 558
Projekt m. arbetsmarkn.pol. inriktn.	333	329	452	569	583	785	490	344	459	618	801	1 222	6 985
Prova-på plats	759	797	1 452	2 035	3 269	5 219	5 819	5 059	6 182	8 416	9 053	11 118	59 178
Fördjudad kartläggning och vägl.	82	38	54	73	57	98	122	118	82	60	76	140	999
Jobb- och utvecklingsgarantin	487 616	471 335	575 048	546 652	532 004	585 436	595 255	547 965	606 765	618 229	583 042	704 639	6 853 986
Jobbgaranti för ungdomar	68 723	78 669	113 559	123 219	143 167	162 624	172 618	148 568	164 088	171 955	169 515	227 263	1 743 968
Praktisk kompetensutveckling			3	832	4 237	10 136	13 313	11 840	14 891	21 524	24 369	31 442	132 588
Övrigt	4	3			5			1				1	15
<i>Summa</i>	<i>600 365</i>	<i>593 139</i>	<i>753 528</i>	<i>747 822</i>	<i>771 104</i>	<i>877 719</i>	<i>914 684</i>	<i>825 946</i>	<i>932 067</i>	<i>1 004 615</i>	<i>995 889</i>	<i>1 260 436</i>	<i>10 277 314</i>
Anslag 1:3 Köp av arb.m.utb. mm	09-01	09-02	09-03	09-04	09-05	09-06	09-07	09-08	09-09	09-10	09-11	09-12	Summa Tkr
Upphandlad arbetsmarknadsutb.	7 839	42 610	55 073	58 454	59 255	106 933	29 507	42 250	65 732	75 078	84 505	178 046	805 282
Arbetspraktik	78	161	219	349	484	717	836	1 059	1 183	1 786	2 023	2 763	11 661

Start av näringsverksamhet	283	977	1 679	1 790	1 550	3 292	870	1 216	2 640	2 110	2 736	4 765	23 910
Aktiviteter inom vägl. o platsf.		2	4	3	5	4	6	7	2	13	13	9	67
Arbetslivsinriktad rehabilitering	194	183	207	294	248	271	232	154	193	208	211	268	2 663
Förberedande utbildning,	6 084	11 116	11 274	14 784	17 331	30 454	8 740	10 269	14 907	17 058	26 809	51 708	220 532
Projekt m. arbetsmarkn.pol. inriktn.	1 162	379	814	630	691	1 384	315	124	1 381	657	996	1 106	9 639
Särskilt anställningsstöd	110 360	100 472	105 923	92 247	96 748	100 406	79 268	91 472	99 100	83 612	87 159	93 447	1 140 213
Prova-på plats		12	13							11	12		48
Fördjudad kartläggning och vägl.	14	4		4	1	4	1			4	2	2	36
Jobb- och utvecklingsgarantin	20 389	39 123	44 401	50 196	55 807	76 299	39 440	50 810	66 879	91 350	104 826	132 221	771 740
Jobbgaranti för ungdomar	3 012	12 109	15 241	17 813	19 886	29 864	9 238	12 830	22 281	57 592	64 509	64 507	328 882
Praktisk kompetensutveckling				2	64	194	288	229	256	390	394	364	2 181
Respenning	1 204	1 446	2 405	2 791	2 020	2 569	3 149	2 004	1 506	2 968	3 225	3 923	29 209
Pendlingsstöd	2 727	3 056	3 183	3 109	2 783	2 903	2 829	3 130	3 268	3 651	3 166	3 885	37 691
Tolk- och utredningskostnader	1 510	2 213	2 858	3 555	3 505	5 447	1 449	1 775	2 477	2 070	4 287	5 670	36 817
Försäkringsskydd	148	11 011	10 543	9 770	9 147	14 109	37	5 956	4 604	15 650	10 188	27 492	188 656
Merkostnadsbidrag anställningsstöd	6 249	5 210	5 426	3 787	3 485	3 020	2 069	2 029	2 061	1 309	1 146	873	36 665
Ers. kompletterande aktörer (KA)	17 019	22 473	28 229	23 046	8 504	5 676	3 163	1 557	1 697	837	425	571	113 198
Jobbcoaching		825	29 388	31 817	31 059	39 600	31 548	29 853	29 558	31 171	30 377	84 804	370 000
Ersättning KA personlig coachning									13 667	62 294	90 145	84 692	250 798
Ersättning KA nyanlända			3 735	6 470	6 450	6 834	3 706	2 616	3 866	5 930	4 626	4 916	49 148
Övrigt	8	-15	-13	12	-1	13	-3	-2	-3	-2		36 519	36 511
<i>Summa</i>	<i>178 280</i>	<i>253 368</i>	<i>320 604</i>	<i>320 923</i>	<i>319 023</i>	<i>429 993</i>	<i>216 686</i>	<i>259 337</i>	<i>337 255</i>	<i>455 748</i>	<i>521 781</i>	<i>782 549</i>	<i>4 395 546</i>

Tabell 4 Särskilda program och stöd för funktionshindrade, använda medel 2009

Anslag 1:4	09-01	09-02	09-03	09-04	09-05	09-06	09-07	09-08	09-09	09-10	09-11	09-12	Summa Tkr
Projekt m. arb.markn.pol. inriktning	280	315	374	577	229	1 256	238	367	687	13	397	1 343	6 077
Arbetstekniska hjälpmedel	6 736	5 693	6 454	5 638	5 415	7 497	6 521	2 958	5 567	5 441	6 248	8 012	72 178
Stöd personligt biträde	14 723	14 300	15 794	13 518	14 803	17 642	13 814	14 226	18 148	15 627	18 583	22 085	192 662
Särskilt introduktions- och uppföljningsstöd	13 657	14 284	14 379	14 492	14 533	19 117	16 644	16 406	17 513	19 081	20 398	20 418	200 921
Särskilt stöd vid start av näringsverksamhet	2 031	1 543	3 044	3 557	1 665	3 237	1 438	1 310	2 556	2 673	1 893	2 773	27 720
Lönebidrag	565 861	532 132	595 215	507 326	529 427	579 707	437 511	498 521	588 751	505 875	505 728	591 392	6 437 446
Offentligt skyddat arbete	55 757	50 729	67 043	54 129	56 827	64 984	49 344	58 767	66 911	58 236	57 581	73 370	713 678
Utvecklingsanställning	27 881	26 077	27 542	24 631	24 407	26 622	22 129	23 076	29 519	25 243	26 745	31 650	315 521
Trygghetsanställning	99 431	100 706	120 258	106 497	118 279	132 651	105 502	123 916	156 189	133 073	145 622	173 769	1 515 893
Övrigt	12		25	2		17	27	6	8	35	3	124	258
<i>Summa</i>	<i>786 367</i>	<i>745 780</i>	<i>849 528</i>	<i>730 366</i>	<i>765 585</i>	<i>852 730</i>	<i>653 168</i>	<i>739 552</i>	<i>885 849</i>	<i>765 296</i>	<i>783 198</i>	<i>924 936</i>	<i>9 482 354</i>

IFAU:s publikationsserier – senast utgivna

Rapporter

- 2010:1** Hägglund Pathric ”Rehabiliteringskedjans effekter på sjukskrivningstiderna”
- 2010:2** Liljeberg Linus och Martin Lundin ”Jobbnätet ger jobb: effekter av intensifierade arbetsförmedlingsinsatser för att bryta långtidsarbetslöshet”
- 2010:3** Martinson Sara ”Vad var det som gick snett? En analys av lärlingsplatser för ungdomar”
- 2010:4** Nordström Skans Oskar och Olof Åslund ”Etnisk segregation i storstäderna – bostadsområden, arbetsplatser, skolor och familjebildning 1985–2006”
- 2010:5** Johansson Elly-Ann ”Effekten av delad föräldraledighet på kvinnors löner”
- 2010:6** Vikman Ulrika ”Hur påverkar tillgång till barnomsorg arbetslösa föräldrars sannolikhet att få arbete?”
- 2010:7** Persson Anna och Ulrika Vikman ”In- och utträdeseffekter av aktiveringskrav på socialbidragstagare”
- 2010:8** Sjögren Anna ”Betygsatta barn – spelar det någon roll i längden?”
- 2010:9** Lagerström Jonas ”Påverkas sjukfrånvaron av ekonomiska drivkrafter och arbetsmiljö?”
- 2010:10** Kennerberg Louise och Olof Åslund ”Sfi och arbetsmarknaden”
- 2010:11** Engström Per, Hans Goine, Per Johansson, Edward Palmer och Pernilla Tollin ”Underlättar tidiga insatser i sjukskrivningsprocessen återgången i arbete?”
- 2010:12** Hensvik Lena ”Leder skolkonkurrens till högre lärarlöner? – En studie av den svenska friskolereformen”
- 2010:13** Björklund Anders, Peter Fredriksson, Jan-Eric Gustafsson och Björn Öckert ”Den svenska utbildningspolitikens arbetsmarknadseffekter: vad säger forskningen?”
- 2010:14** Hensvik Lena och Peter Nilsson ”Smittar benägenheten att skaffa barn mellan kollegor?”
- 2010:15** Martinson Sara och Kristina Sibbmark ”Vad gör de i jobb- och utvecklingsgarantin?”
- 2010:16** Junestav Malin ”Sjukskrivning som politiskt problem i välfärdsdebatten – det politiska språket och institutionell förändring”

- 2010:17** Hägglund Pathric och Peter Skogman Thoursie "Reformerna inom sjukförsäkringen under perioden 2006–2010: Vilka effekter kan vi förvänta oss?"
- 2010:18** Sibbmark Kristina "Arbetsmarknadspolitisk översikt 2009"

Working papers

- 2010:1** Ferracci Marc, Grégory Jolivet och Gerard J. van den Berg "Treatment evaluation in the case of interactions within markets"
- 2010:2** de Luna Xavier, Anders Stenberg och Olle Westerlund "Can adult education delay retirement from the labour market?"
- 2010:3** Olsson Martin och Peter Skogman Thoursie "Insured by the partner?"
- 2010:4** Johansson Elly-Ann "The effect of own and spousal parental leave on earnings"
- 2010:5** Vikman Ulrika "Does providing childcare to unemployed affect unemployment duration?"
- 2010:6** Persson Anna och Ulrika Vikman "Dynamic effects of mandatory activation of welfare participants"
- 2010:7** Sjögren Anna "Graded children – evidence of longrun consequences of school grades from a nationwide reform"
- 2010:8** Hensvik Lena "Competition, wages and teacher sorting: four lessons learned from a voucher reform"
- 2010:9** Hensvik Lena och Peter Nilsson "Businesses, buddies and babies: social ties and fertility at work"
- 2010:10** van den Berg Gerard J., Dorly J.H. Deeg, Maarten Lindeboom och France Portrait "The role of early-life conditions in the cognitive decline due to adverse events later in life"

Dissertation series

- 2010:1** Johansson Elly-Ann "Essays on schooling, gender, and parental leave"
- 2010:2** Hall Caroline "Empirical essays on education and social insurance policies"